Выдаецца з 16 студзеня 1998 г.
В.а. галоўнага рэдактара
і заснавальнік Павел Жук
Выдавец – рэдакцыя газеты НАВІНЫ
Адрас для карэспандэнцыі:
220034, г.Мінск,
вул. Змітрака Бядулі, 6-47.
Тэл/факс: 236-89-40

НАВІНЫ

Пятніца, 12 сакавіка 1999 г. № 27 (558) Кошт свабодны

Ганчара не зламалі!

Учора ў другой палове дня старшыню Цэнтрвыбаркама Віктара Ганчара ўсё ж вызвалілі з ізалятара на Акрэсціна, дзе ён правёў 10 сутак, аднак не выключана, што ў хуткім часе ён зноў апынецца за кратамі.

Перад вызваленнем Ганчара адвезлі ў следчае ўпраўленне гарадской міліцыі і абвесцілі, што ўзбуджаная крымінальная справа супраць усіх членаў Цэнтрвыбаркама. Старшыні выбарчай камісіі і яе супрацоўнікам інкрымінаваны 190-ы артыкул Крымінальнага кодэкса — «прысваенне службовых паўнамоцтваў».

Акалічнасці вызвалення старшыні Цэнтрвыбаркама нагадваюць благі дэтэктыў. Улады зрабілі ўсё, каб урачыстая сустрэча, падрыхтаваная Ганчару ягонымі сваякамі, сябрамі, палітыкамі і журналістамі, не адбылася. З самай раніцы больш за пяць гадзінаў некалькі дзесяткаў сустракаючых стаялі пад мокрым снегам побач з брамай размеркавальніка, тым часам як Ганчара ў адной кашулі міліцыянты высадзілі на Лагойскім тракце і ён сам потым дабіраўся да дому на вуліцы Куйбышава.

Журналісты паспрабавалі сустрэцца са старшынёй Цэнтрвыбаркама, аднак у яго дома яны пагутарылі толькі з жонкай Ганчара. Яна выйшла да журналістаў у слязах і паведаміла наступнае. *«Віктар Ганчар знаходзіцца ў вельмі дрэнным стане, ён да апошняга дня адмаўляўся ад ежы, яму прымусова ўводзілі нейкі раствор. Сёння яго вазілі па горадзе ў аўтобусе, прыкаваўшы да поручняў наручнікамі».* Зінаіда Ганчар сказала, што прэс-канферэнцыю Віктар Іосіфавіч паспрабуе арганізаваць у панядзелак, а пакуль ён перадае падзяку ўсім, хто падтрымаў Цэнтрвыбаркам і яго старшыню.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Галадоўка ў штаб-кватэры

10 сакавіка асабісты сакратар старшыні Цэнтрвыбаркама Віктара Ганчара Кацярына Антонік, падчас знаходжання ў офісе кансультатыўна-маніторынгавай групы АБСЕ ў Мінску зрабіла заяву, што яна абвяшчае сухую галадоўку да таго моманту, пакуль В.Ганчар не выйдзе на волю або не будзе шпіталізаваны ў прысутнасці жонкі.

Падчас галадоўкі ў місію прыбыла сп-ня.Ганчар, якой намеснік старшыні місіі АБСЕ сп.Кляйнер афіцыйна паабяцаў прымяніць фізічную сілу да сп-ні.Антонік з тым, каб яна пакінула тэрыторыю місіі. Пасля гэтага Зінаіда Ганчар папрасіла Кацярыну Антонік пакінуць негасцінны офіс місіі АБСЕ.

Сп-ня. Антонік працягвала галадоўку, пакуль не стала дакладна вядома аб вызваленні В.Ганчара з-пад варты.

М.В.

Візіт у Кіеў

Сёння прэзідэнт Лукашэнка збіраецца ў Кіеў з двухдзённым візітам, падчас якога будуць абмеркаваныя пытанні гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва.

Мяркуецца разгледзець пагадненні аб даўгах, аб міжнародных аўтамабільных зносінах і ўмовах транзіту беларускіх грузаў з выкарыстаннем партоў у Адэсе.

Напярэдадні візіту ўкраінскі ўрад выдзеліў з дзяржрэзерваў 10 тысяч тон мукі для пастаўкі ў Беларусь. Украіна гатовая прадаць нам цукар, алей, віно, а таксама метал, кокс, іншую сыравіну і прадукцыю.

А.Д.

АБСЕ: Улады павінны захоўваць дэмакратычныя прынцыпы

Учора міністэрства замежных справаў распаўсюдзіла адказ на заяву дзеючага старшыні АБСЕ Кнута Валебека па сітуацыі ў Беларусі.

Як гаворыцца ў гэтым дакуменце, МЗС «уважліва азнаёмілася» з заявай дзеючага старшыні АБСЕ (гэты працэс цягнуўся больш тыдня). Нагадаем, спадар Кнут Валебек 3 сакавіка выказаў занепакоенасць арыштам старшыні Цэнтрвыбаркама Віктара Ганчара і членаў ЦВК. Па словах дзеючага старшыні АБСЕ, «прычынай арыштаў з'яўляецца канстытуцыйная спрэчка паміж урадам Беларусі і апазіцыяй». Спадар Валебек лічыць, што «гэтую сур'ёзную канстытуцыйную спрэчку неабходна вырашыць як мага хутчэй, не прыбягаючы да канфрантацыйнай і недэмакратычнай практыкі». Як піша далей дзеючы старшыня, АБСЕ дапамагае «пазбегнуць далейшых канфліктаў паміж бакамі і ўстанавіць палітычны дыялог, каб знайсці згоду па канстытуцыйным пытанні ў Беларусі». Спадар Кнут Валебек заклікаў беларускія ўлады «следаваць такім дэмакратычным прынцыпам як свабода сходаў» і нагадаў, што апазіцыя і ўрад «павінны прытрымлівацца канструктыўнага падыходу».

Беларускае міністэрства замежных справаў пацвердзіла, што ўрад «гатовы да дыялогу з апазіцыяй і зацікаўленымі міжнароднымі арганізацыямі», але ў тым выпадку, калі яны прызнаюць вынікі рэферэндуму 1996 года. На думку знешнепалітычнага ведамства дзеянні апазіцыі «незаконныя», а «канстытуцыйнвгв крызісу» няма.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Багданкевіч: стабілізацыю зменіць інфляцыя

Стабілізацыя рынкавага курсу амерыканскага долара да безнаяўнага беларускага рубля не носіць доўгачасовага характару і можа змяніцца яго ростам ужо ў пачатку красавіка.

Такое меркаванне выказаў былы кіраўнік Нацыянальнага банка Беларусі прафесар Станіслаў Багданкевіч.

Па ягоных словах, зараз цяжар фінансавання пасяўной кампаніі перакладзены на плечы камерцыйных банкаў, аднак банкаўская сістэма краіны не ў стане задаволіць усе патрэбы аграпрамысловага комплексу, і Нацыянальнаму банку прыйдзецца пайсці на эмісію. Акрамя таго, стабільнасць абменнага курсу немагчымая без рэфармавання іншых галінаў эканомікі. Адсутнасць рынкавых пераўтварэнняў прывядзе эканоміку да стагнацыі і запатрабуе новых грашовых ўліванняў, і гэта «зрушыць» курс уверх і раскруціць інфляцыйны махавік.

Па словах Станіслава Багданкевіча, глыбінныя прычыны, якія не дазваляюць забяспечыць устойлівую ста-більнасць курсу, — умяшанне дзяржавы ў працэс цэнаўтварэння, адсутнасць свабоднага ад адміністравання валютнага рынку, нізкая рэнтабельнасць арганізацыяў вытворчасці і гандлю.

Як заявіў С.Багданкевіч, на дынаміку абменнага курсу паўплывае і павышэнне памеру мінімальнай заработнай платы, якое, па некаторых звестках, можа адбыцца ўжо ў красавіку.

БелаПАН

Дэмакраты на выбары не прыйдуць

У сераду Каардынацыйная Рада дэмакратычных сілаў Беларусі на сваім паседжанні прыняла заяву ў дачыненні да выбараў у мясцовыя органы ўлады, прызначаных на 4 красавіка.

«Гэтай акцыяй, — гаворыцца ў заяве, *— кіруючы рэжым спрабуе легітымізаваць сябе ў вачах цывілізаванага свету».* Рада падкрэслівае, што закон аб выбарах *«дае шырокія магчымасці вертыкалі для фальсіфікацыі выбараў».* Ужо цяпер з соцень дэлегаваных прадстаўнікоў дэмакратычных арганізацыяў толькі адзінкі трапілі ў склад выбарчых камісіяў. Апроч таго, *«улады беспадстаўна адмовілі ў рэгістрацыі кандыдатамі ў дэпутаты пераважнай большасці незалежных прэтэндэнтаў, якія вылучаліся шляхам збору подпісаў».* Такім чынам, лічаць аўтары заявы, значная частка грамадства, якая прытрымліваецца дэмакратычных перакананняў, пазбаўленая магчымасці прагаласаваць за сваіх кандыдатаў. Нягледзячы на вялікую колькасць кандыдатаў у некаторых акругах, ужо відавочна: выбары 4 красавіка будуць безальтэрнатыўнымі.

Улады баяцца, што ўдзел у галасаванні возьме менш за палову выбаршчыкаў, і фарс будзе сарваны. Каб пазбегнуць гэтага, за кожным выбарчым участкам замацаваныя дзяржустановы і школы, абавязаныя любой цаной забяспечыць яўку людзей. Праўвядзенне галасавання на працягу пяці дзён дае для гэтага шырокія магчымасці. Каардынацыйная Рада вырашыла арганізаваць дзейсны кантроль за выбарамі, каб не дапусціць фальсіфікацыі. Дэмакраты, аднак, заяўляюць, што не прымуць удзел у *«фактычна безальтэрнатыўным галасаванні 4 красавіка».*

А.Д.

Прыедуць назіральнікі з Украіны

Народна-дэмакратычная партыя Украіны ў спецыяльнай заяве выказала абурэнне рэпрэсіямі з боку афіцыйных уладаў Беларусі ў дачыненні да членаў Цэнтральнай камісіі па выбарах прэзідэнта Беларусі, якая створана рашэннем Вярхоўнага Савета 13-га скліканння.

«Мы выказваем салідарнасць з тымі палітычнымі сіламі Беларусі, якія насуперак рэпрэсіям цвёрда стаяць на пазіцыях адстойвання палажэнняў Канстытуцыі 1994 года, прызнанай еўрапейскай і сусветнай супольнасцю», — указваецца ў заяве. Кіраўніцтва партыі прызнае легітымнасць прэзідэнцкіх выбараў, прызначаных на 16 траўня 1999 года, і заяўляе аб гатоўнасці ўзяць у іх удзел у якасці назіральнікаў.

Кіраўніцтва партыі звяртае ўвагу органаў выканаўчай і заканадаўчай улады Украіны на тое, што тэрмін прэзідэнцкіх паўнамоцтваў Аляксандра Лукашэнкі заканчваецца 20 ліпеня 1999 года. *«З юрыдычнага пункту гледжання, —* адзначаецца ў заяве, *— гэта азначае, што з гэтага моманту А.Лукашэнка страціць права прадстаўляць Беларусь на міжнароднай арэне, а дакументы, падпісаныя ім пасля гэтай даты, не будуць разглядацца міжнароднай супольнасцю як легітымныя і абавязковыя».*

БелаПАН

Рыхтуемся да крэдыту?

З 8 сакавіка ў Мінску знаходзіцца дэлегацыя міжнароднага валютнага фонду пад кіраўніцтвам спадара Гупта, начальніка аддзела падаткова-бюджэтнага ўпраўлення МВФ. Эксперты, якія прыбылі па запрашэнні кіраўніцтва нашай краіны, дадуць парады, як падтрымаць найменш абароненыя слаі насельніцтва.

Як вядома, дзеля атрымання крэдыту ад МВФ беларускі ўрад мае намер перайсці да лібералізацыі цэнаў і валютнага курса. Эксперты МВФ сустрэліся са старшынёй Нацбанка Пятром Пракаповічам, які паабяцаў прадаставіць усю неабходную інфармацыю для аб'ектыўнай ацэнкі сітуацыі. Кваліфікаваныя замежныя эксперты пабываюць у розных міністэрствах.

Чарговая місія МВФ, якая працягне перамовы па надзвычайным кампенсацыйным крэдыце (амаль 100 мільёнаў долараў), плануе зноў прыехаць у Мінск у канцы сакавіка.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Захаранка стварае саюз

Былы міністр унутраных справаў Беларусі Юры Захаранка выступіў ініцыятарам стварэння новай грамадскай арганізацыі — Саюза афіцэраў Беларусі.

Як лічыць Ю.Захаранка, афіцэрскі корпус краіны не абаронены ад свавольства ўладаў і вышэйшых чыноўнікаў. Па ягоных словах, аператыўныя органы МУС, закліканыя змагацца са злачыннасцю, кінутыя на барацьбу з іншадумствам, што «супярэчыць нават існуючаму закону аб міліцыі». Адной з задачаў Саюза, на думку генерала Захаранкі, якраз і стане абарона тых, хто адмовіцца выконваць супрацьзаконныя загады. Арганізацыя будзе дапамагаць сваім членам у афармленні і падачы іскавых заяваў, падтрымліваць сувязі з міжнароднымі арганізацыямі, у прыватнасці — з прафсаюзам паліцэйскіх, актыўна выкарыстоўваць магчымасці прэсы, пісьмовыя звароты да вышэйшых вайсковых і міліцэйскіх чыноўнікаў.

«У самы кароткі тэрмін, — адзначыў Юры Захаранка, — *мы зможам аб'яднаць не менш як дзве тысячы чалавек».* Гэта будзе палітычная арганізацыя, *«але з дысцыплінай, уласцівай людзям ваенным».*

«Не сакрэт, — падкрэсліў былы міністр унутраных справаў, — *што з радоў МУС пайшлі маладыя лейтэнанты, капітаны, маёры менавіта па матывах палітычных, каб захаваць свой гонар і годнасць. Аб'яднаўшы іх у арганізацыю, мы створым рэзерв для замены ў хуткім будучым тых, хто забыўся пра афіцэрскі абавязак», —* адзначыў Юры Захаранка.

БелаПАН

КДБ папярэдзіла прэс-сакратара

На мінулым тыдні прэс-сакратару Цэнтральнай камісіі па выбарах прэзідэнта Беларусі Аляксандру Коктышу было вынесена афіцыйнае папярэджанне аб недапушчальнасці незаконных дзеянняў.

У гэты дзень А.Коктыш быў выкліканы ў Камітэт дзяржаўнай бяспекі рэспублікі, дзе яму растлумачылі, што ў далейшым яго дзейнасць можа прывесці да крымінальнай адказнасці, прадугледжанай Крымінальным Кодэксам (змова з мэтай захопу ўлады).

БелаПАН

Плешчанку судзяць за гіпсавы бюст

У аўторак у Віцебску пачнецца судовы працэс над актывістам БНФ Уладзімірам Плешчанкам. Яго абвінавачваюць у дэмантажы бюста Сувораву перад будынкам Віцебскага ваенкамата ў ноч на 1 верасня мінулага года.

Нагадаем, што адказнасць за дэмантаж «расійскага генералісімуса» ўзяў на сябе сталкер Мірон. Але следства лічыць, што «акт вандалізму» здзейсніў менавіта 50-гадовы Плешчанка, і вось ужо сёмы месяц яго трымаюць у следчым ізалятары. За гэты час адвакаты апазіцыянера некалькі разоў звярталіся ў суд і пракуратуру з просьбай выпусціць Плешчанку пад падпіску аб нявыездзе (паколькі ў яго вельмі благі стан здароўя), але безвынікова. Калі ж суд прызнае У.Плешчанку вінаватым, яму пагражае да двух гадоў пазбаўлення волі.

Язэп СІНІЦКІ

«Еўрапейскім таварам – еўрапейскую мову»

Акцыю пад такой назвай правялі актывісты Гомельскага абласнога маладзёжнага цэнтра «ГАРТ».

Вядучым сусветным кампаніям, якія прадаюць сваю прадукцыю ў Беларусі — «Проктэр энд Гэмбл», «Кока-Кола», «Палароід», «Самсунг» і іншым, яны накіравалі зварот: «На ўпакоўцы вашых тавараў няма надпісу на дзяржаўнай мове нашай краіны — беларускай. Такая сітуацыя можа адмоўна адбіцца на іміджы вашай кампаніі, паколькі па-беларуску размаўляе значная частка насельніцтва, асабліва сярод моладзі».

У той жа час вытворцу булённых канцэнтратаў «Галіна Бланка», які выкарыстоўвае беларускую мову, было даслана ліст са словамі падзякі за падтрымку нацыянальна-культурнага адраджэння беларусаў.

БелаПАН

Не далі віншаваць жанчын

Магілёўская міліцыя не дала мясцоваму прадпрымальніку Віктару Абрамовічу павіншаваць жанчын з 8 Сакавіка.

Прадпрымальнік хадзіў па гандлёвых палатках на стадыёне «Спартак» і раздаваў зварот да жанчын Зянона Пазьняка, а разам з ім — дарыў апельсіны.

Міліцыянты сканфіскавалі ў прадпрымальніка ўсе ўлёткі. А ў пратаколе напісалі, што Абрамовіч «распаўсюджваў дакументы, якія падрываюць дзяржаўную бяспеку».

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Грошы на сяўбу знойдзе «Альфа»

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што яму вядомыя прозвішчы ўсіх тых, хто ў пачатку 90-х гадоў раздаваў і браў валютныя крэдыты, да гэтага часу не вернутыя дзяржаве.

Выступаючы ў аўторак на спецыяльнай нарадзе, прэзідэнт паведаміў, што тагачаснае кіраўніцтва некаторых банкаў раздавала крэдыты «направа і налева, сябрам, сваякам, дзецям і г.д.». Такім чынам, мауляў, было выдадзена 500 мільёнаў долараў, а вернута пакуль толькі палова гэтых грошай.

Члены створанай Лукашэнкам камісіі па вяртанні крэдытаў, напрыклад, сцвярджаюць, што Міхаіл Чыгір выдаў 15 мільёнаў долараў, Віктар Ганчар атрымаў 300 тысяч, і цяпер гэтыя крэдыты ўкладаюцца ў перадвыбарчую кампанію. *«Жуллё рвецца да ўлады, хочуць быць прэзідэнтамі, прэм'ерамі, міністрамі, а мы на гэта спакойна глядзім», —* абураўся Лукашэнка. Некаторыя з іх, па яго словах, схаваліся за мяжою і фінансуюць апазіцыю з мэтай захопу ўлады ў Беларусі. Прэзідэнт абураўся дзеяннямі ўладаў Польшчы, якія да гэтага часу не выдалі «жуліка Пупейку». Ён запатрабаваў ад сваіх сілавых структураў актывізаваць дзеянні ў гэтым напрамку. Лукашэнка нават дазволіў выкарыстоўваць у аперацыях па вяртанні крэдытаў спецпадраздзяленні «Альфа» і «Алмаз».

Кінутыя ўладамі ў бок прадстаўнікоў апазіцыі абвінавачванні не жартоўныя, таму мы папрасілі былога прэм'ер-міністра Міхаіла Чыгіра праясніць сітуацыю вакол нібыта не вернутых крэдытаў.

«Прыйдзе час, і Лукашэнка ды іншыя яшчэ адкажуць за гэтую нахабную, паскудную хлусню», — сказаў сп.Чыгір. На ягоную думку, прэзідэнт наогул нічога не разумее ў банкаўскай справе, таму падчас нарады ён і аперыраваў лічбамі ад 250 да 500 мільёнаў долараў. Па словах Міхаіла Чыгіра, падчас ягонага кіраўніцтва «Белаграпрамбанкам» без сур'ёзных гарантыяў не было выдадзена ніводнага цэнта крэдытаў, таму названая лічба ў 15 мільёнаў долараў проста абсурдная. Экс-прэм'ер сцвярджае, што з выдадзеных ягоным былым банкам крэдытаў пакуль не вернута толькі 850 тысяч долараў, але суды ўжо разабраліся з даўжнікамі і абавязалі ў самы бліжэйшы час пагасіць запазычанасць. Несвоечасовае вяртанне крэдытаў далёка не заўсёды звязанае з крыміналам. Проста некаторыя прадпрыемствы і ўстановы з-за цяжкага фінансавага і эканамічнага становішча ў краіне не могуць у тэрмін вярнуць грошы, патлумачыў Міхаіл Чыгір. На думку былога прэм'ера, Лукашэнка адчувае небяспеку сваёй уладзе ад пачатай апазіцыяй выбарчай кампаніі. «Няма ў прэзідэнта грошай і на пасяўную, вось ён і вырашыў у чарговы раз спісаць усе беды на каварных апазіцыянераў». Прымаючы рашэнне вярнуцца ў Мінск і заняцца вялікай палітыкай, Чыгір не сумняваўся ў тым, што Лукашэнка паспрабуе запэцкаць яго брудам. Але, па словах экс-прэм'ера, у яго нічога не атрымаецца, бо ва ўсім тым «кампрамаце» на Чыгіра, які кладзецца на прэзідэнцкі стол, няма «ані кроплі крыміналу».

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Інтэлігенцыя спадзяецца на мудрасць Крамля

У Беларусі захоўваецца неадназначнае стаўленне да магчымага стварэння саюзнай дзяржавы з Расіяй. Шэраг вядомых дзеячаў навукі і культуры звярнуліся ў сувязі з гэтым з адкрытым лістом да Барыса Ельцына і Яўгена Прымакова.

«Мы безумоўна за эканамічную інтэграцыю, усебаковыя сувязі беларускіх і расійскіх суб'ектаў гаспадарання, супрацоўніцтва ў навуковай, культурнай і іншых сферах, — адзначаюць аўтары паслання. — *Аднак гэта не павінна суправаджацца палітычным аб'яднаннем, зваротам да практыкі канца 1922 года, калі стварайся Савецкі Саюз — гэтая практыка не вытрымала выпрабавання часам».*

Падпісанты ліста, сярод якіх паэт і дыпламат Генадзь Бураўкін, пісьменнік Янка Брыль, акадэмік Акадэміі навук Беларусі і Расійскай акадэміі навук Радзім Гарэцкі, народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч і многія іншыя аўтарытэтныя ў краіне людзі, звяртаюць увагу расійскага прэзідэнта і прэм'ер-міністра на падаўленне палітычных свабодаў і эканамічны крах у Беларусі. Дзеячы навукі і культуры лічаць, што *«палітычнае аб'яднанне Беларусі з Расіяй неабходнае прэзідэнту РБ Аляксандру Лукашэнку дзеля прыходу да ўлады ў новай дзяржаве, каб распараджацца багаццямі і ядзерным патэнцыялам Расійскай Федэрацыі ў сваіх глабальных авантурыстычных мэтах».*

На заканчэнне паслання ягоныя аўтары выказваюць спадзяванне на паспяховае вырашэнне гэтай сітуацыі. *«Каб не знікнуць разам са сваёй самабытнай гісторыяй і культурай з міжнароднай супольнасці, беларускі народ можа і павінен мець у сучасным свеце магчымасць свабодна развівацца ў суверэннай дзяржаве. Далучэнне Беларусі да Расіі будзе ўспрынятае беларускімі патрыётамі як акт акупацыі сваёй краіны з усімі наступствамі. Пакуль яшчэ не позна праявіць рэалізм і ўзважанасць у прыняцці адказных рашэнняў. Мы спадзяемся, Барыс Мікалаевіч і Яўген Максімавіч, на вашую палітычную мудрасць».*

«Новые известия»

Увядзенне адзінай валюты ў тры этапы

Нацыянальны банк Беларусі распрацаваў «Канцэпцыю ўвядзення адзінай валюты, фарміравання адзінага эмісійнага цэнтра і агульнай банкаўскай сістэмы Саюза Беларусі і Расіі».

Зроблена гэта ў адпаведнасці з дэкларацыяй «Аб далейшым яднанні Беларусі і Расіі», якая вызначае, што да канца першай паловы гэтага года павінны быць уніфікаваныя валютнае рэгуляванне і грашова-крэдытная сістэма дзвюх краінаў, і прадугледжвае пераход да адзінай валюты.

Згодна з гэтай «Канцэпцыяй», рэалізаваць дамоўленасці кіраўнікоў дзяржаваў плануецца ў тры этапы. У першым квартале гэтага года мяркуецца часткова уніфікаваць грашова-крэдытную палітыку Беларусі і Расіі, стварыць агульны рынак капіталаў (каштоўных папераў), дасягнуць «рэальнай узаемнай канверсоўнасці валют», сфарміраваць юрыдычную аснову для уніфікацыі валютнага рэгулявання. На другім этапе — у красавіку-чэрвені 1999 года — уніфікацыя валютнага рэгулявання і грашова-крэдытнай сістэмы дзвюх дзяржаваў павінна завяршыцца, і тады ж будзе ўведзеная адзіная валюта. На трэцім этапе, у другой палове 1999 года, чакаецца стварэнне адзінага эмісійнага цэнтра і «завяршэнне працэсу ўвядзення адзінай валюты». За выпрацоўку і ажыццяўленне адзінай валютнай палітыкі будзе адказваць Цэнтральны банк Саюза.

БелаПАН

НАДВОР'Е

Пасля 8 сакавіка ў Беларусь вярнулася зіма. Нашая краіна апынулася ў пераходнай зоне паміж цёплым паветрам з поўдня Еўропы і халодным — з суровай Арктыкі. Такія зоны з вялікімі тэмпературнымі кантрастамі сіноптыкі называюць атмасфернымі франтамі.

Амаль трое сутак фронт праходзіў над Беларуссю, засыпаючы яе снегам. Потым прыйшоў атлантычны цыклон, уздзеянне якога дадало снегу і аслабіла марозы. Шлях цыклона ляжыць далей у цэнтральныя раёны Расіі, а Беларусь зноў адчуе подых Арктыкі.

Такім чынам, сёння амаль па ўсёй краіне, а заўтра, 13 сакавіка, у Віцебскай, Магілёўскай і Гомельскай абласцях пройдзе кароткачасовы снег з слабымі завірухамі. Тэмпература зноў панізіцца, ноччу пры праясненнях будзе да 12 градусаў марозу, днём каля 0.

У выхадныя дні, паводле прагнозу сіноптыкаў, чакаецца спыненне ападкаў, тэмпература ўначы ад - 9 да - 14, удзень — ад 1 градуса цяпла да 4 градусаў марозу.

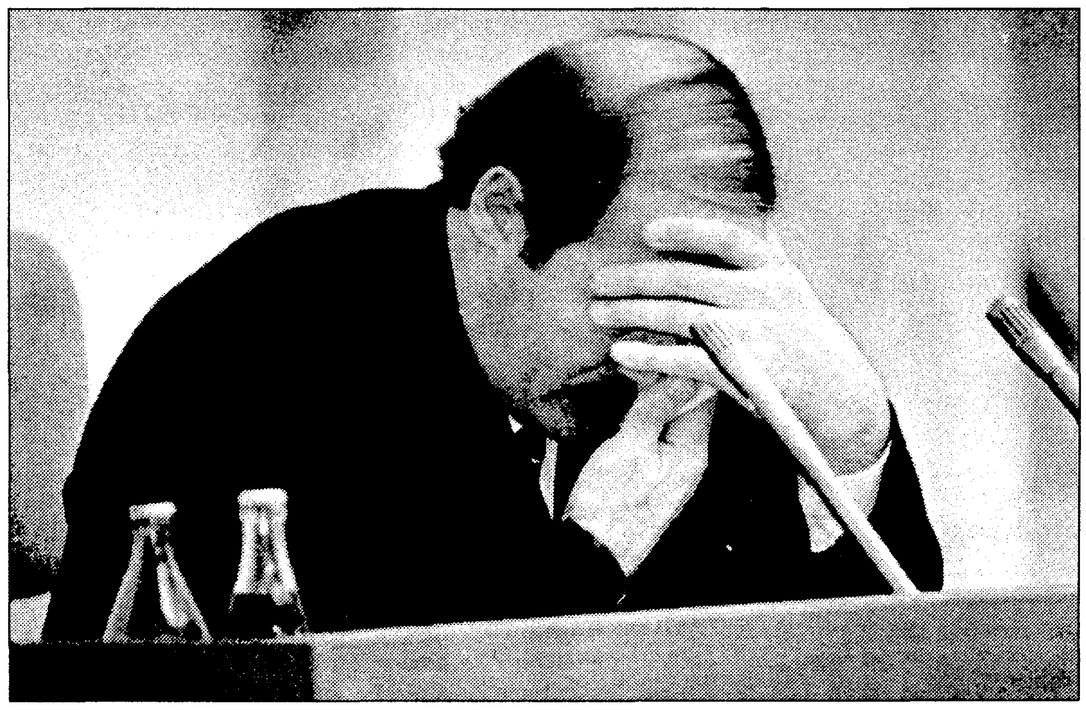
Вера ЧЫЖЫК,
інжынер-сіноптык Белгідраметцэнтра

Прэзідэнцкая ліхаманка

Гісторыя — заганнае кола падобных памылак. Калі ў 1994 годзе быў абраны першы беларускі прэзідэнт, большасць простага люду і частка эліты былі перакананыя, што з'явіўся лакаматыў, які выцягне з багны на светлую прастору. Між тым саму ідэю прэзідэнцтва як лакаматыва ў незалежнасць тады прынцыпова мала хто адвяргаў. Супраць выказваўся толькі БНФ, які тлумачыў, што беларускае грамадства да прэзідэнцтва мала падрыхтаванае. Фронт, аднак, не здолеў пераканаць іншых. Больш таго, сам не ўтрымаўся ад спакусы прыняць удзел у рэкламнай кампаніі і насуперак сваім былым заявам актыўна ўключыўся ў прэзідэнцкія выбары. Што ў выніку гэтага кампрамісу здабыў Фронт? Нічога. Фронтаўскі кандыдат нават не выйшаў у другі тур, і гэтая параза была ўспрынятая грамадствам і навакольным светам не як асабісты пройгрыш Зянона Пазьняка, а як непаўнавартаснасць нацыянальных сілаў Беларусі, іх няздольнасць адказваць за лёс краіны.

У выніку з 1994 года спачатку БНФ, а потым уся дэмакратычная апазіцыя паслядоўна заціскаецца ў кут. Прычым уражанне, што стан ізаляцыі апазіцыю задавальняе. Бо ў такім становішчы зручней крычаць, бо заціснутаму больш веры, бо пабітаму больш спачуванняў, лягчэй атрымаць нейкую дапамогу. Па-за ўвагай застаецца толькі тая праблема, што вырвацца з кута на прастору, дзе ідзе сапраўдная бойка і можа з'явіцца шанец для перамогі, — амаль немагчыма. Выйсце адно — разбурыць муры, што абмяжоўваюць праваруч ды леваруч. Карацей кажучы, трэба разарваць заганнае кола, стаць іншым. Што робіцца ў нас?

1998 год стаў для апазіцыі перыядам выбару паміж бяздзеяннем і дзеяннем. Паездзіўшы два гады па еўрапейскіх сталіцах, лідэры апазіцыйнага Вярхоўнага Савета зразумелі, што яны могуць спадзявацца толькі на сябе. Трэба было наладзіць гучную акцыю. Якую? У палітычным календары, які быў складзены згодна з Канстытуцыяй 1994 года, раней за парламенцкія выбары стаялі прэзідэнцкія. Гэта і вырашылі скарыстаць адданыя закону парламентары. Вярхоўны Савет без асаблівых дыскусіяў прагаласаваў за дату выбараў чарговага прэзідэнта. Цэнтрвыбаркам быў адноўлены, і ў хуткім часе Беларусь ператварылася ў краіну двоеўладдзя. Пачатак 1999 года прайшоў пад знакам барацьбы адной дзяржаўнай структуры з іншай, пакуль слабой і ледзь бачнай, але рэальнай. Ахвярамі гэтай барацьбы ўжо сталі Віктар Ганчар і Ханс Георг Вік. Першы атрымаў ад прэзідэнта абвінавачанні ў раскраданні крэдытаў і ледзь не памёр ад сухой галадоўкі ў турме, другі заслужыў ад нашых найбольш прынцыповых апазіцыянераў мянушку «здрадніка дэмакратыі». У віну прадстаўніку АБСЕ было пастаўлена, што ён не дабіўся ад беларускага рэжыму вызвалення Віктара Ганчара. І гэта пры тым, што побач з размеркавальнікам на Акрэсціна, дзе сядзеў старшыня Цэнтрвыбаркама, за ўсе 10 сутак арышту толькі аднойчы сабраліся два дзесяткі палітычных актывістаў. Незразумела, як пасля гэтага даказаць Еўропе, што беларускі электарат спіць і марыць пра новыя прэзідэнцкія выбары ўжо у траўні?

На жаль, не толькі спадар Вік, але і іншыя назіральнікі за сітуацыяй у краіне не бачаць жаданага — каб людзі ўспрынялі рэпрэсіі супраць Ганчара і членаў ягонай камісіі як уціск слугаў народа, што ад яго імя ўзяліся рабіць справядлівую і доўгачаканую справу. Не, гэтага няма. Маўчыць гарадскі і сельскі электарат, маўчаць рабочыя. Нават рыхтуючы свае страйкі, яны патрабуюць не выбараў, а заробкаў. Што падказвае такое становішча назіральнікам?

Галоўнае, што ідэя чарговых прэзідэнцкіх выбараў грамадствам дагэтуль не запатрабаваная. Магчыма, апазіцыя і здолее «дастукацца» з гэтай ідэяй у кожны беларускі дом, Бог ёй у дапамогу, але пакуль толькі адзінкі прыгадваюць, што тэрмін першага прэзідэнцтва заканчваецца сёлета. Няўжо беларусы развучыліся лічыць да пяці, задаюцца рытарычным пытаннем апазіцыянеры, і як сапраўдныя патрыёты адганяюць ад сябе ўсе сумненні. Між тым праблема не ў матэматычных здольнасцях народа. Мы бачым фенамен, калі ў чарговы раз на працягу гэтага стагоддзя беларус пачынае баяцца не канкрэтна левых ці правых, нацыяналістаў ці саюзнікаў, а ўсіх палітыкаў, разам узятых. «Жылі ж раней без выбараў і неяк трымаліся, чаго зараз лезці?» — думае электарат. Ён ужо дакладна ведае, што паслізнуўся на былых прэзідэнцкіх выбарах, потым двойчы на рэферэндумах, жыццё з тых часоў стала горш, дык навошта слухаць палітыкаў зноў? «Хай яны самі паміж сабой разбіраюцца!»

Гэтую стомленасць выбаршчыкаў выдатна адчувае беларускі прэзідэнт. Ніхто не перашкаджае Аляксандру Лукашэнку правесці хоць сёння якія заўгодна выбары ці аб'яднаўчы рэферэндум і перамагчы ў гэтых выбарах, але ён не рызыкуе: былой бліскучай перамогі не дасягнуць, а невялікай перавагі ён баіцца больш, чым паразы. Не ўступаючы ў адкрытую перадвыбарчую барацьбу з апазіцыянерамі, Лукашэнка тым не менш пачынае дзейнічаць згодна з сучаснымі выбарчымі тэхналогіямі. А іх галоўны прынцып такі: кожны твой крок павінен быць скіраваны не на праціўніка, а на электарат. Чаму электарату надакучылі выбары? Таму, што кожны раз гэта зноў узаемныя знявагі, брудная бялізна, абвінавачанні ў карупцыі. І Лукашэнка падыгрывае такім настроям электарата. Ён, быццам бы з іншай прычыны, але вельмі своечасова абвінавачвае Віктара Ганчара і Міхаіла Чыгіра ў невяртанні крэдытаў. Зараз дзяржаўнае ТБ будзе круціць гэтыя абвінавачанні, як «Санта-Барбару», дый незалежная прэса напоўніцца абвяржэннямі і выклікамі Лукашэнкі ў суд ці на дуэль. А прэзідэнту толькі гэта і трэба. Зараз не менш чым на сілавікоў ён спадзяецца на сваю здольнасць надаць такой сур'ёзнай падзеі, як прэзідэнцкія выбары, рысы брыдкай клаўнады.

У мінулы раз было ламане дзвярэй і стрэлы па машыне, цяпер — біццё вокнаў і астранамічныя лічбы нібыта скрадзеных крэдытаў. Лукашэнка яўна разлічвае, што беларускія грамадзяне — міжвольныя гледачы гэтага ўжо бачанага спектакля — або заплюшчаць вочы, або выйдуць з глядзельнай залы, але не стануць зрываць дэкарацыі і закідваць рэжысёра тухлымі яйкамі. Што ў гэтых умовах зробіць апазіцыя, каб вярнуць сабе ініцыятыву, пакуль незразумела. Уражанне, што ўся апазіцыя зараз спадзяецца толькі на Віктара Ганчара, не развеяне.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

MASS MEDIA

Радыё «Бі-Эй»:
цяпер толькі па-руску

Адно з найбольш папулярных сярод мінскіх радыёслухачоў *FM*-радыёстанцыяў — радыё «Бі-Эй» — перайшло на новы фармат вяшчання: уся музыка — толькі па-руску.

З 8 сакавіка кожны дзень на «Бі-Эй» замест англамоўных хітоў гучыць расійская «папса». Праграмны дырэктар радыёстанцыі Таццяна Мартынава так тлумачыць гэтую змену: «Кожны бізнес мусіць развівацца— інакш ён памрэ. «Бі-Эй», — гэта перш за ўсё камерцыйная станцыя, таму мы таксама мусім развівацца».

За апошнія некалькі гадоў у мінскім эфіры з'явілася шмат новых радыё, якія вельмі падобныя адно да аднаго. Таму «Бі-Эй» вырашыла пераарыентавацца і змяніць сваю палітыку вяшчання.

Таццяна Мартынава прывяла дадзеныя амерыканскай статыстыкі. Аказваецца, «сярэдняя» амерыканская камерцыйная радыёстанцыя, якая працуе на *FM*-дыяпазоне (дыяпазон ультракароткіх хваляў, які дазваляе на больш высокім узроўні трансляваць музыку, у тым ліку і ў рэжыме «стэрэа»), існуе 3 гады, пасля чаго ці змяняе фармат вяшчання, ці закрываецца. У Расіі не такая моцная канкурэнцыя на рынку музычных радыёстанцыяў — таму «сярэдні тэрмін жыцця» станцыі складае пяць гадоў. «Бі-Эй» у эфіры ўжо амаль шэсць гадоў (першая перадача станцыі прагучала 24 сакавіка 1993 года) — і, трэба разумець, таксама асэнсавала неабходнасць зменаў.

Як паведаміў генеральны дырэктар радыё «Бі-Эй» Яўген Шарашэўскі, вынікі шматлікіх сацыялагічных апытанняў паказалі: большасць слухачоў жадае пачуць менавіта музыку на роднай мове. Гэта цалкам адпавядае сусветнай канцэпцыі «Свая краіна, свая мова, свая музыка».

Таму кіраўніцтва «Бі-Эй» вырашыла круціць расійскія «поп-шэдэўры». Тым болей, што, на думку Таццяны Мартынавай, «расійская музыка па ўзроўні нічым не адрозніваецца ад заходняй». Што ж датычыць беларускіх выканаўцаў, у тым ліку і тых, хто спявае па-беларуску, то, па словах кіраўніцтва радыёстанцыі, яны ў прынцыпе гатовыя ставіць і такую музыку — але вельмі часта атрымліваецца так, што ці тэхнічны ўзровень запісу, ці «мастацкая каштоўнасць» беларускага твора не дацягваюць да стандартаў, прынятых на «Бі-Эй». І потым, па словах праграмнага дырэктара Таццяны Мартынавай, у Беларусі проста няма попыту на беларускіх выканаўцаў. Вось так «Бі-Эй» стала «радыёстанцыяй для тых, хто аддае перавагу рускай мове».

Галоўная канцэпцыя радыёстанцыі «Бі-Эй», сфармуляваная Яўгенам Шарашэўскім, — «радыё не павінна перашкаджаць». Яно можа гучаць проста фонам — але слухач не мусіць пераключацца на іншую хвалю.

На сённяшні дзень «Бі-Эй» чуваць у 120-кіламетровай зоне вакол Мінска, у двух ультракароткіх дыяпазонах («заходнім» — *FM* 104,6 і «савецкім» — УКХ 68,84). Аднак плануецца, што да 10 кастрычніка гэтага года «Бі-Эй» можна будзе пачуць ва ўсіх беларускіх рэгіёнах.

Тым не менш, не ўсё так добра на «Бі-Эй», як падаецца. Зусім нядаўна радыё пакінула больш за дваццаць чалавек, у тым ліку — ды-джэі, якія доўгі час стваралі імідж «Бі-Эй». Яны пайшлі, каб стварыць новую станцыю — «Альфа-радыё».

На чале новай станцыі стаў вядомы дыджэй Сяргей Кузін. Ён даў невялікае інтэрв'ю карэспандэнту НАВІНАЎ.

— Сяргей, чаму вы разам з іншымі пакінулі «Бі-Эй», дзе вас так добра ведалі слухачы?

— Прычына даволі банальная: творчыя непаразуменні. Мы не маглі больш працаваць у той атмасферы, якая склалася на «Бі-Эй». Зрэшты, мы ўсё роўна любім гэтае радыё, яно для нас па-ранейшаму роднае.

— Калі пачне вяшчаць «Альфа-радыё», што гэта будзе за станцыя?

— 21 сакавіка, роўна ў 9 гадзінаў настройцеся на хвалю 107,9 — і самі ўсё пачуеце. Мы, гэтак мовіць, «афісная» радыёстанцыя: для эканамістаў, бізнесменаў, навукоўцаў — высокаадукаваных людзей, якім не трэба нічога асабліва тлумачыць, яны і так усё добра ведаюць. Ну і, канешне, будзе шмат добрай музыкі — хіты XX стагоддзя: як замежныя, так і расійскія, беларускія.

— Чым асаблівым вы збіраецеся вылучыцца з шэрагу іншых станцыяў гэтага ж дыяпазону?

— Нічым. Мы проста будзем круціць якасную музыку. Калі мы апынемся напярэдадзе, гэта будзе добра.

Кіраўніцтва «Бі-Эй» тлумачыць сыход людзей ад іх «творчымі і тэхнічнымі рознагалоссямі». У неафіцыйных размовах супрацоўнікі «Бі-Эй» сцвярджаюць, што сыход быў абстаўлены «зусім не-па-джэнтльменску». Як бы там ні было, у эфіры «Бі-Эй» цяпер з'явілася шмат новых імёнаў, і генеральны дырэктар Яўген Шарашэўскі спадзяецца, што новая каманда не такіх амбіцыёзных ды-джэяў паспрые далейшаму развіццю «Бі-Эй».

Што ж датычыць «Альфа-радыё», то з'яўленне ў эфіры яшчэ адной станцыі падвышае канкурэнцыю, што спрыяе паляпшэнню працы радыёстанцыяў, падвышае стандарты якасці і, ў канчатковым выніку, ідзе на карысць нам, слухачам.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

ЧЫТАЦКАЯ ДУМКА

Нет воли к власти

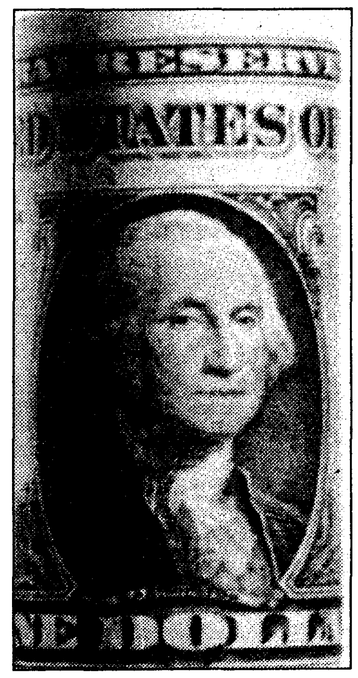
В НАВІНАХ (и в других газетах) публикуется много полезных статей, объективно оценивающих ситуацию в РБ (можно сказать, уже вошедших в историю для дальнейшего изучения). Но у всех авторов страх, главное, чтобы нигде не проскочил даже в завуалированной форме призыв к смене власти. Этим сказано все. Согласитесь, А.Г. доказал всем и своему окружению, что мы быдло. Даже выборы, назначенные на 16 мая, есть ничто иное, как призыв к свержению власти. И тем более идет постоянное подтверждение авторами-демократами этой истины А.Г. (о нас). Кого призывать? За кого молвить слово? Следует ответ: универсальных рабов в РБ, для которых главное иметь комплектующие детали (и тогда будет работа), или жителя РБ, который за стакан водки готов лечь под любого. А дальше? РБ не может быть самостоятельной и замуж за мужчину не выйдет, а станет невестой России на самых унизительных условиях. А сценарий (знают, что будет) следующий. До 16 мая вы, демократы, будете бояться собственной тени. На ключевые посты, особенно в армию, придут российские генералы. Зеленый свет дан. И ядерное оружие в скором времени будет в РБ. Намеченное А.Г. никогда не срывалось.

Уважаемые демократы! Берите пример с А.Г., милиции, КГБ, правительства, В.И.Ленина. Крамолы нет. Проверено временем. Живая книга, образец, пособия, путеводитель. Каждый может быть партией. Зачем митинги, протесты? Чего добились? Одумайтесь! Это вам не Запад, который может только посочувствовать. Здесь парадным маршем не пройдешь. Беда в том, что вы не заражены вирусом власти и блудословием, в руках нет рогатины, поэтому вас и назвал А.Г. — дермократами.

Л.ЗЕНЬЧИК, *г.Минск*

Беларускія разборкі ў амерыканскім Кліўлендзе

Белыя у фінансавым трылеры (ліст на Беларусь)

Шаноўныя аўтары й чытачы часопіса «Полацак» на Бацькаўшчыне й у замежжы!

Мая мара зьдзейсьнілася, калі ў студзені 1991 г. выйшаў першы нумар часопіса «Полацак». Беларуская эміграцыя мае даволі багатую бібліяграфію перыядычных выданьняў, але ў гэтым сьпісе часопіс «Полацак» зойме асобае мейсца, бо ўпершыню стаў выдаваццa часопіс, які творча аб'яднаў беларускую эміграцыю з метраполіяй. Сталася гэта дзякуючы зьмене ў палітыцы ўраду БССР да эміграцыі: дазволу беларусам Бацькаўшчыны прыехаць у 1990 г. на XIX Сустрэчу беларусаў, якая адбылася ў Кліўлендзе. Карыстаючыся такою нагодаю, я запрапанаваў некаторым інтэлектуалам эміграцыі й прадстаўнікам зь Менску супольна выдаваць часопіс «Полацак», маючы надзею, што беларуская калёнія Кліўленду зафінансуе яго выданьне.

Сьвятлана Белая згадзілася часова застацца ў Кліўлендзе й набіраць тэкст часопіса на камп'ютары за 500.00 даляраў нумар. Яна мела турыстычную візу на 6 месяцаў. Каб прадоўжыць побыт С.Белай у ЗША і каб яна змагла атрымаць «грын» карту, С.Белую зрабілі рэдактарам часопіса «Полацак».

Polacak

Published with the financial support of parish
Mother of God of Zyrovicy,
Cleveland, Ohio, USA.

Друкуецца пры фінансавай дапамозе царквы Жыровіцкае Божае Маці, Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы, г. Кліўленд, штат Агаё.

Рэдакцыйная калегія: Сьвятлана Белая (рэдактар), Міхась Белямук (сакратар), Янка Салаванюк (мастак), сябры — Сяргей Карніловіч, Іна Кахановуская, Вольга Дубаневіч (МакДэрмат), Лідзія Лазар-Ханенка, Янка Ханенка.

Ганаровыя сябры рэдкалегіі: Анатоль Белы, Іосіф Юхо.

Склад рэдакцыйнай калегіі часопіса «Полацак» у 1991 годзе

Часопіс «Полацак» выдаваўся ад студзеня 1991 г. да ліпеня 1994 г. рэгулярна. За гэты пэрыяд выйшла 35 нумароў, колькасьць друкаваных старонак — 2.200. У рэдакцыйнай калегіі часопіса было да паловы 1993 г. 8 асобаў, зь іх 6 асобаў — пасыўныя. Субсідавала выданьне часопіса да лютага 1994 г. парафія Жыровіцкае Божае Маці, выплаціўшы 21.800.00 даляраў. С.Белай за набор часопісаў я выплаціў 16.500.00. У часопісе надрукаваныя лісты, дакументы, публіцыстыка, навуковыя артыкулы — гістарычныя, археалягічныя, нумізматычныя, сфрагістычныя — успаміны, песьні, паэзія, проза, прывітаньні й хроніка. Часопіс быў ілюстраваны фатаграфіямі, некаторыя зь іх — унікальныя. Шмат зьмешчана ў часопісе мастацкіх твораў, асабліва графічных, выкананых мастакамі Беларусі для часопіса «Полацак». Аднак ахілесавай пятой часопіса была мова. Атрымліваў лісты з папрокамі адносна правапісу, не беларускай будовы сказаў, русізмаў, стылёвых (а іншы раз і фактычных) недакладнасьцяў ды іншых памылак.

Паколькі Тамара Новікава зь Менску згадзілася выйсьці за мяне замуж, выглядала,

А.Я.Белы

што й гэтыя праблемы будуць палагоджаныя. Тамара — філолаг, працавала на пасадзе дацэнта, выкладала мэтодыку беларускае мовы ў ГІУН. Яна згаджалася быць карэктарам мовы часопіса «Полацак» і актыўна дапамагаць у выданьні часопіса.

Белыя, выглядае, інакш глядзелі на справу часопіса. Іх непакоілі матэрыяльныя праблемы. Яны былі перакананыя, што, ажаніўшыся, я больш ня буду «дойнай кароўкай». Цяпер яны ня змогуць так часта прыязджаць у ЗША і быць на маім утрыманьні. Я, едучы ў Менск, перастану прывозіць ім наладаваныя валізкі падарункамі й даляры. Кожная мая ранейшая паездка (а быў я 5 разоў) каштавала 1.200.00 даляраў, ня ўлічваючы білет на самалёт. Аднак самае галоўнае ў іх плянах было тое, што Валера з Сьвятланай, ажаніўшыся, будуць жыць у маёй кватэры на маім утрыманьні, а пазьней могуць стаць спадкаемцамі маёй маёмасьці. Калі 27 ліпеня 1994 г. мітрапаліт Філарэт абручыў мяне з Тамараю, Валера паўстрымаўся ехаць у ЗША, нягледзячы, што Сьвятлана была цяжарнай (нарадзіла сына 10 сьнежаня). Калі я пазьней сустрэўся з Анатолем Белым, ён, абураны маім абручэньнем, папракнуў: «Дык што-ж, цяпер, відаць, усё застанецца Тамары?» З жніверня 1994 г. я з Тамараю прыехаў у Кліўленд. Наступны дзень адбылася размова з Сьвятланаю Белай. Мы запрапанавалі ёй заставацца жыць з намі два тыдні на поўным нашым утрыманьні. Яна згадзілася.

6 жніверня 1994 г. я з Тамараю паехаў у горад. Вярнуліся мы вечарам і пабачылі, што С.Белая з дапамогаю Янкі Ханенкі й Янкі Раковіча, карыстаючыся нашай адсутнасьцю, забрала ня толькі свае рэчы, але ўкрала друкарскія прылады — камп'ютар, манітор і прынтар, што былі куплены за мае грошы 8 жніверня 1991 г. Забрала яна зь Я.Ханенкам прынтар, купленны за грамадзкія грошы 15 верасьня 1993 г. (гл. «Полацак» № 27, стар.61). Пакралі касеты маіх выступленьняў і размоваў канфідэнцыяльных з беларусамі ЗША і Беларусі. Не абмінулі забраць фатаграфіі, некаторыя унікальныя. Украла С.Белая з шуфляды мае ўласныя 350.00 даляраў наяўнымі ды чэкі прыблізна на 1.500.00 даляраў, прысланыя на маё імя для выданьня часопіса «Полацак». Ня буду пералічаць усяе пакражы, але не магу прамаўчаць дзвюх пакражаў — калекцыйны залаты, 24 каратаў, медальён, вартасьць якога сёньня ад 10.000.00 да 15.000.00 даляраў і тэстамэнт, напісаны ў чэрвені 1993 г. У выпадку маёй сьмерці Белыя атрымалі-б прыблізна 50.000.00 даляраў. Пакража тэстамэнту сьведчыць пра менталітэт Белых.

Крадзеныя рэчы завезьлі на перахаваньне да Кастуся Калошы, які пратрымаў некалькі тыдняў і аддаў С.Белай, не беручы пад увагу мае тлумачэньні, што друкарскія прылады — мая ўласнасьць. Чэкі, забраныя С.Белай, таксама Кастусь Калоша 3—5 верасьня на XXI Сустрэчы беларусаў у Канадзе прасіў людзей перапісаць для Белай, выяўляючы гэтым апрабату пакражы.

На крадзяжы С.Белая не спынілася. У канцы жніверня Белыя выключаюць мяне з рэдакцыйнае калегіі часопіса «Полацак», на выданьне якога я не шкадаваў энэргіі й здароўя. У цывілізаваным сьвеце, выключаючы, пісьмова паведамляюць прычыны выключэньня і даюць мажлівасьці для апраўданьня ды абароны чалавечай годнасьці. Пра тое, што мяне выключылі, я даведаўся, калі выйшаў «Полацак» № 36. Але ні ў часопісе № 36, ні ў № 37 не было тлумачэньня, за што мяне выключылі.

Ад жніверня 1990 г. да жніверня 1994 г. С.Белая была на поўным маім утрыманьні. Шанаваў я яе як родную ўнучку. Стараўся стварыць для яе такія ўмовы жыцьця, каб яна ахвотна набірала часопіс. За 4 гады ў яе стала столькі абутку, вопраткі й біжутэрыі, як у жанчын, што пражылі тут 40 год. Яна не працавала, хадзіла ў школу 4 разы на тыдзень, вывучала ангельскую мову ад 9 раніцы да 14.30. Два разы на тыдзень прыходзіла настаўніца дамоў і пэрсанальна з Сьвятланай каля 3 гадзінаў займалася ангельскай мовай. Вось чаму яна змагла добра авалодаць

С.А.Белая

ангельскаю моваю й атрымаць стыпэндыю ў каледжы. Грошы за набор часопісаў клала ў банкі, на яе банкаўскіх контах у травені 1994 г. было прыблізна 8.800.00, не ўлічваючы 8.000.00 даляраў, якія яна атрымала ад мяне 4 жніверня 1994 г.

29 верасьня 1994 г. Сьвятлана Белая пасылае шмат якім падпісчыкам часопіса «Полацак» паклёпніцкі ліст на мяне і маю жонку Тамару. У ім яна зьвінавачвае мяне ў прысваеньні яе й грамадзкіх грошай. Піша: «не вярнуў мне таксама 2.500.00, якія мне належалі за наборку №№ 31, 32, 33, 34, 35 часопісаў». Я, ад'язджаючы ў Менск 2 чэрвеня 1994 г., выплаціў ёй наяўнымі 550.00, а, вярнуўшыся зь Менску, 4 жніверня 1994 г. даў чэк на 8.000.00, бо яна патрабавала аплаціць залегласьць за наборку часопісаў, улічаючы нумары 31, 32, 33, 34, 35.

Далей С.Белая піша: «Белямук ня ўклаў у часопіс ні цэнта». Прашу пацікавіцца, колькі грошай мне каштавала выданьне часопіса, паглядзіце «Полацак» № 10 за 1991 г., № 29 за 1992 г., № 30 за 1993 г. Калі ў лютым 1994 г. парафія Жыровіцкае Божае Маці спыніла фінансавую субсідыю часопісу, то «Полацак» №№ 32, 33, 34, 35 былі выдадзеныя за грамадзкія (ахвярадаўцаў і падпішчыкаў) грошы й за мае грошы. Кошт аднаго нумара 1.500.00—1.550.00, улучаючы плату С.Белай за наборку. У той час я зьвярнуўся зь просьбаю, каб Сьвятлана хаця адзін нумар часопіса набрала дарма — яна катэгарычна адмовілася.

Ф2" з лінзамі вартасьцю каля 2000.оо, каб Анатоль змог рэгістраваць падзеі на плёнку й прысылаць іх у часопіс "Полацак". Няўжо інтарэсы грамадзка-палітычныя перастануць для іх існаваць?.. Няўжо справы асабістыя заглушаць пачуцьцё этыкі й хрысьціянскай маралі?.. Жыцьцё пацьвердзіла, што Белыя супрацоўнічаюць, пакуль маюць асабістую карысьць. У сувязі з гэтым узьнікае пытаньне, ці будуць хцівасьць, нахабнасьць і мсьцівасьць праяўленыя Белымі, талераваны беларускім грамадзтвам. Калі грамадзтва гатовае талераваць такія заганы, то сумніўна, каб у ім запанавалі хрысьціянскія этычныя прынцыпы.

З вялікай пашанаю да Вас

Міхась Белямук

Арыгінал ліста М.Белямука

Таксама яе папрок у мой адрас: «шчырыя і сумленныя беларусы, сапраўдныя патрыёты Бацькаўшчыны, ахвярна прысылалі (грошы) для выдавецтва часопіса». Безумоўна, што яны — ахвярадаўцы й падпішчыкі — патрыёты, як і аўтары й мастакі, што прысылалі свае працы і творы, не патрабуючы платы, але Сьвятлана Белая аднаго нумара дарма не набрала. Нават калі мы ішлі ў царкву, патрабавала ад мяне грошы, каб пакласьці на ахвяравальную талерку й купіць свечкі.

Шаноўныя аўтары й чытачы часопіса «Полацак»! Арганізуючы й выдаючы часопіс, я меў надзею, што закладзены падмурак будзе трывалым, што часопіс «Полацак» будзе мастком паміж Амэрыкай і Эўропай, мастком, на якім спатыкаюцца беларусы далёкага замежжа з беларусамі метраполіі для творчага супрацоўніцтва. Гэты масток сёньня разбураны Белымі.

За мае шчырыя адносіны да іх я атрымаў ад іх плату: яны мяне абакралі, выкінулі з рэдакцыйнае калегіі, напісалі паклёпніцкі ліст, зьмясьцілі абразьлівы артыкул у «ЛіМе». Чым-жа я правініўся? Ці пра-

Міхась Белямук

ва ня маю падумаць пра асабістае жыцьцё?.. Амаль 50 год свайго жыцьця аддаў я грамадзкай працы, застаючыся на чужыне без сям'і. Старасьць мая, як кожнай асобы, не прадбачаная. Я ўвесь час марыў сустрэць жанчыну, якая падзяляла-б са мною гора й радасьць, мае навуковыя захапленьні, маю самаахвярнасьць у грамадзкай працы і дасьледваньні беларускае мінуўшчыны. Я пазнаёміўся ў Менску з Тамараю, мітрапаліт Філарэт нас абручыў. І штож тут крамольнага?

Дазвольце расказаць гутарку ў рэзыдэнцыі мітрапаліта Філарэта. Калі папрасіў я Уладыку абручыць нас, Анатоль Белы запратэставаў: «Уладыка, не рабіце гэтага». Мітрапаліт спытаў: «Чаму-ж мне гэтага нельга рабіць?» А.Белы: «Тамара не хрышчаная». Уладыка: «Калі так, то ахрысьцім». А.Белы: «Яна жыдоўка». Мітр.Філарэт: «Яўрэі людзі таксама, а калі захоча быць праваслаўнай, то перахрысьцім. А вы, Анатоль Яфімавіч, не забывайце, што я мітрапаліт». Калі мы выйшлі ад мітрапаліта, спытаў Белага: «Анатоль, я ад цябе, сябра, гэтага не чакаў. Чаму ты безпадстаўна зьневажаеш Тамару?» А.Белы адказаў: «Мая справа, чаму Філарэту сказаў. Табе скажу, па маім трупе ажэнішся з Тамарай».

Для мяне стала ясным, што чакаюць мяне непрыемнасьці. Затрывожыўся лёсам часопіса. Няўжо пачнуць мсьціцца, ды завошта?.. Тры разы Анатоль гасьціў у мяне, жонка ягоная Ала таксама прыязджала, Сьвятлана атрымала «грын» карту й адведала бацькоў у лютым-сакавіку. Кожны зь іх, ад'язджаючы ў Менск, вёз нагружаны валізкі, і я з выдаткамі не лічыўся, каб толькі часопіс выходзіў. Гэтым разам прывёз і аддаў фатаграфічны апарат «Нікан-Ф2» з лінзамі вартасьцю каля 2.000.00, каб Анатоль змог рэгістраваць падзеі на плёнку й прысылаць іх у часопіс «Полацак». Няўжо інтарэсы грамадзка-палітычныя перастануць для іх існаваць?.. Няўжо справы асабістыя заглушаць пачуцьцё этыкі й хрысьціянскай маралі?.. Жыцьцё пацьвердзіла, што Белыя супрацоўнічаюць, пакуль маюць асабістую карысьць. У сувязі з гэтым узьнікае пытаньне, ці будуць хцівасьць, нахабнасьць і мсьцівасьць, праяўленыя Белымі, талераваны беларускім грамадзствам. Калі грамадзства гатовае талераваць такія заганы, то сумніўна, каб у ім запанавалі хрысьціянскія этычныя прынцыпы.

З вялікай пашанаю да Вас

Міхась БЕЛЯМУК

17 студзеня 1995 г.

Ад рэдакцыі

Свой ліст сп.М.Беламук заслаў на Беларусь ва ўсе беларускамоўныя рэдакцыі ў 1995 годзе. Ліст не быў апублікаваны, бо рэдакцыі палічылі за блага выносіць смецце з асяроддзя інтэлігенцыі на агляд народа. А.Белы, хоць і займеў тады непрыгожы цень, аднак не мусіў публічна адбельвацца ад абвінавачванняў. Зараз ён можа гэта зрабіць, калі мае копію іскавай заявы ў суд г.Кліўленда (ЗША) ў абарону свайго гонару. Рэдакцыя надрукуе такі дакумент без скарачэнняў.

ФАКС

Праект «Чыгір»

Зянон ПАЗЬНЯК

Існуе дастаткова фактаў, каб высветліць відавочныя рэчы, пра якія я пісаў яшчэ год таму.

Выбарчая ініцыятыва Чыгіра — гэта ёсць маскоўскі палітычны праект. Нам вядомыя яго каардынатар, натхняльнікі, крыніца фінансавання.

Задача і сутнасць праекта — стварэнне «сваёй», прамаскоўскай апазіцыі Лукашэнку ў Беларусі і палітычнае знішчэнне Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» і яго кіраўніка.

З'яўленне былога саўдзельніка Лукашэнкі ў якасці прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта адразу сканкрэтызавала палярызацыю палітычных апазіцыйных сілаў у Беларусі. Апазіцыйная і пакрыўджаная наменклатура, маргіналы і дэмакраты «ваабшча» (і нават — незадаволеная «вертыкаль») убачылі асобу для арыентацыі, і яны тут жа на яе зарыентаваліся. Ідэі тыя ж самыя, што і ў Лукашэнкі (карупцыя, каўбаса, зарплата), але Чыгір — супраць Лукашэнкі.

Засталося выцягнуць на рынг Беларускі Народны Фронт «Адраджэньне» і, скарыстаўшы яго структуры для чорнай работы па выбарах, — накаўтаваць.

Разлік прагматычны, бо вядома, што калі на Беларусі заспрачаецца каўбаса з Богам, каўбаса з мовай, каўбаса з незалежнасцю і свабодай, то пераможа вялікая памяркоўная і талерантная каўбаса. А дакладней — мара пра каўбасу. Гэтак прыйшоў і Лукашэнка.

Таму Чыгір — за каўбасу: *«Народ забыл запах хорошей вареной колбасы, а на сырокопченую смотрит, как когда-то смотрели на черную икру: аппетитно, но не по карману. ...При Чигире,* — кажа Чыгір, — *учителя и врачи получали ровно в три раза больше, чем сейчас. И пенсионерам тоже платили не только в срок, но и столько, что хватало на колбасу, а не как сейчас — на обглоданные кости».* («Свободные новости», 1999, 26.02—5.03). Вось як добра было «при Чигире» (які быў пры Лукашэнку).

Аўтары праекта «Чыгір» цудоўна ведаюць, што рэальных выбараў ні яны, ні Лукашэнка не дапусцяць. Але трэба правесці законныя выбары любым чынам. Нават калі на іх прыйдзе пяць адсоткаў выбаршчыкаў. Важна толькі, каб перамог Чыгір. Тады праект скончаны. Прапаганда прадставіць Чыгіра як лідэра апазіцыі, бо за яго прагаласаваў «народ», а яго каманду (якаяператворыцца ў партыю) — як галоўную апазіцыйную сілу супраць Лукашэнкі.

З Чыгіром, а не з Пазьняком, пачне размаўляць і насіцца даверлівы Захад. Лукашэнка, магчыма, нават засядзе з Чыгіром за «круглы стол», дзе паплечнікі-антаганісты паспрачаюцца аб жыцці, будучыні і г.д.

Беларускі Народны Фронт «Адраджэньне» і ўвесь беларускі нацыянальна-вызвольны рух з яго праблемамі будзе адсунуты на перыферыю палітыкі. Захад перастане з ім мець справу, а Масква — баяцца. У яе будзе ў Беларусі ўжо свая ручная надзейная апазіцыя, свая альтэрнатыва. Справа інкарпарацыі Беларусі ў Расію пойдзе хутка, бо Масква набывае рычаг уздзеяння на Лукашэнку, які просіць задорага (прэзідэнцтва над Расіяй за Беларусь). Цяпер яму скажуць: прадавай за «віцэ», а то купім у Чыгіра за капейку.

Не дзіва, што Лукашэнка ўжо нервуецца. Гэты праект расійскіх спецслужбаў значна больш сур'ёзны, чым ранейшая агентурная самадзейнасць з выбраннем «нацыянальнага лідэра», стварэннем «Хартыі-97», ці сшываннем апазіцыі з маргінальных дэмакратаў (якіх Лукашэнка гатовы быў аплачваць). Беларускі Народны Фронт «Адраджэньне» такімі сцэнарамі не купіш, хоць мы мелі шмат клопатаў з даверлівымі людзьмі ў сваіх шэрагах.

Цяпер жа абставіны такія, што мы вымушаныя ўдзельнічаць у чужым праекце, накіраваным супраць нас. Аднак мы бачым наскрозь маскоўскіх мудрацоў і хутка адмераем, колькі спатрэбіцца ім прастаты.

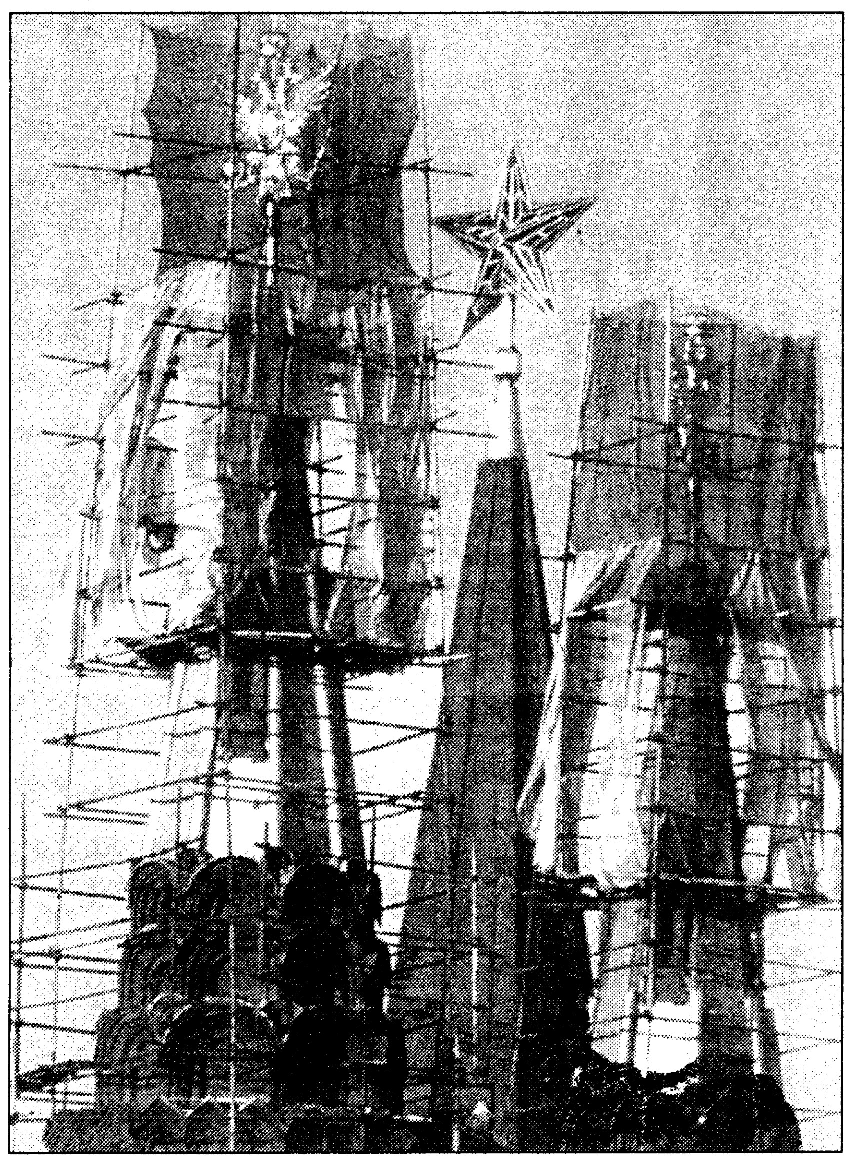
Праект маскоўскі, але сцэнар будзе наш. Заклікаю ўступаць у грамадзянства БНР. Адразу, пасля перамогі ў прэзідэнцкай кампаніі, мы пачнем падрыхтоўку да выбараў Грамадзянскага (Нацыянальнага) парламента Беларусі, які прыме Закон аб выбарах па змешанай сістэме і аб'явіць парламенцкія выбары. Мы вернем Беларусь у прававое канстытуцыйнае поле і выбярэм сапраўды беларускі дэмакратычны парламент. Знішчыць яго не ўдасца нікому. Мы сцвердзім парламентарызм на еўрапейскім узроўні і адновім усё, што было страчана за гады антыбеларускага рэжыму.

4 сакавіка 1999 г.

Нищета – плата за интеграцию

В последнее время президент Лукашенко не раз публично обращался к своему правительству с вопросом: «Почему народ с каждым днем нищает?» Ответ не скрыт за семью печатями, он, Александр Григорьевич, лежит на поверхности. Народ нищает потому, что ваше правительство неукоснительно, с усердием, достойным лучшего применения, проводит в жизнь ваш экономический курс, вашу генеральную линию, стержнем которой является интеграция с Российской Федерацией.

Благополучие Беларуси как малой открытой экономики в первую очередь зависит от экспорта, прежде всего валютного, от того, сколько валюты мы сможем получить от продажи наших товаров и услуг. Сегодня в это трудно поверить, но еще четыре года назад Беларусь имела положительное сальдо в торговле с развитыми странами. В 1995 г. экспорт за валюту составлял 85% всего экспорта. Большая часть выручки в иностранной валюте поступала на внутренний рынок для продажи импортерам, обеспечивавшим страну товарами, которые в Беларуси не производятся.

Но вот г-н Лукашенко инициирует референдум об экономической интеграции с РФ, заключается таможенный союз. Каковы первые результаты?

«Унификация и гармонизация» таможенного законодательства свелась к заимствованию Беларусью российских норм. Норм, которые призваны защищать интересы страны, имеющей совершенно иную структуру экономики, чем Беларусь. Это поставило в тяжелое, вплоть до катастрофического, положение многих белорусских субъектов хозяйствования. Резкое повышение цен на комплектующие и, следовательно, на конечную продукцию, усложнение таможенных процедур на белорусских границах таможенного союза, огромная дополнительная нагрузка на оборотные средства, рост НДС на сотни наименований товаров, включая продовольственные и детские, а значит, подорожание этих товаров, разорение многих предприятий в автобизнесе, уменьшение налоговых поступлений в бюджет — это были далеко не все издержки форсированного таможенного объединения.

Подводя первые итоги, президент РБ заявляет, что таможенный союз «сначала был нам невыгоден. Мы это знали». Что ж, если глава государства знал, что союз невыгоден «сначала», очевидно, он должен был быть уверен, что союз принесет свои плоды впоследствии.

Обратимся к фактам. Результатом идеологизированной переориентации экономически выгодных отношений белорусских производителей на контакты с партнерами в охваченной перманентным кризисом России стало сокращение валютного экспорта до 40%. Остальная торговля ведется ныне с использованием бартера и иных форм взаиморасчетов. Легальное предложение иностранной валюты сократилось за это время в 2,5 раза. Результаты впечатляют, не правда ли? Если к этому добавить инфляционный «рост» производства, обусловленный многократной эмиссией белорусских рублей (что для населения обернулось огромным дополнительным инфляционным налогом), основные причины обнищания будут определены исчерпывающе.

Может быть, такой союз будет выгоден в перспективе? Для долговременного экономического роста необходимы инвестиции (по этому показателю благодаря нынешнему курсу мы находимся едва ли не на последнем месте и в Европе, и в СНГ), освоение новых технологий и новых изделий, что могло бы предотвратить происходящее разрушение производственных фондов и обеспечить конкурентоспособность белорусских товаров на западных рынках.

Односторонняя же ориентация на рынки России («На Западе нас никто не ждет» — любимый тезис Лукашенко) гарантированно лишает нашу страну какой-либо позитивной перспективы: здесь белорусская продукция покупается лишь в силу тарифной защиты, «привычки» и возможности оплаты бартером. Отсутствие новой продукции и неконкурентоспособность — одна из причин переориентации с западных рынков на российские — рано или поздно приведут к тому, что и российские потребители предпочтут более дешевую и более качественную продукцию из других стран.

Более дешевые энергоносители — один из избитых резонов в пользу белорусско-российской интеграции — действуют на нашу экономику, как новая доза для наркомана. По оценке президента НЦСИ «Восток-Запад» Л.Заико, «дешевизна нефти и газа оказывает негативное воздействие на конкурентоспособность белорусских товаров. Заниженные цены ведут к высоким затратам, которые в 8-10 раз отличаются от средневропейских». (По подсчетам специалистов, лет десять назад это отличие достигало «лишь» 3-5-кратных величин.)

Таким образом, даже тактический отказ от рынка в 370 млн. человек (ЕС) в пользу рынка в 150 млн. (Россия) следовало бы расценивать как величайшую глупость. Закрепление же такой ориентации в качестве стратегической линии (тем более, учитывая несравнимую покупательскую способность потребителей в ЕС и России), очевидно, следует оценивать уже в других категориях. Дальнейшая интеграция с Россией в наших условиях — это уже не просто вызов здравому смыслу.

Тем не менее, президенты двух стран в Декларации о дальнейшем единении отметили, что «союз Беларуси и России на деле продемонстрировал преимущества глубокой интеграции». «Сообщества» и «союза» уже недостаточно, нужно «союзное государство», Александр Григорьевич задумал создание «мощного цивилизационного центра».

Что ж, посмотрим на «мощности». По абсолютным объемам производства Россия уступает даже Калифорнии — одному из пятидесяти американских штатов. Что же касается валового внутреннего продукта на душу населения, то по этому показателю она позади таких экономических «гигантов», как Суринам, Габон, Ботсвана, Сирия, Фиджи и т.д. (список довольно длинный).

Что такое наследие социалистической системы хозяйствования — можно проиллюстрировать и на примере Венгрии, Чехии и Польши. Совокупный ВВП этих трех динамично развивающихся первоочередных кандидатов на вступление в ЕС с общим населением около 60 млн. человек не достигает и половины ВВП 14-миллионной Голландии.

Так что с «мощностями» проблема. Возможно, поэтому Александр Григорьевич призывает к созданию блока с участием Китая с целью противостоять Западу. Конечно, с Китаем противостоять было бы куда веселее. Но на какой основе зиждется возрастающее экономическое могущество Китая? На политике «открытых дверей», на политике интеграции в мировую экономику. Китай проводит одну из самых радикальных, самых «шоковых» реформ, сокращая государственные расходы и государственное потребление, минимизируя бюджетный дефицит, увеличивая долю импорта в потреблении.

Так что либо интегрироваться в мировую экономику (а это значит прежде всего — с Западом) и развиваться, либо противостоять. Одновременно не получается. Как вы думаете, что больше отвечает интересам Китая? Это отвечает и интересам Беларуси. Только вот ведут Беларусь в противоположном направлении.

Интегрироваться, конечно, можно. Особенно когда знаешь во имя чего и с кем. С точки зрения экономических интересов, Беларуси нужна не реинтеграция в морально устаревшую и физически изношенную производственную систему России, не реинтеграция, консервирующая ресурсо- и энергоемкую структуру белорусской экономики, не «восстановление старых связей» и объемов производства уровня 90-го года (что при нынешних ценах на сырье и энергоносители и нынешнем технологическом уровне белорусских предприятий сделает нашу страну вечным должником России), а поиск новых технологических партнеров, структурная перестройка, вхождение в систему мирохозяйственных связей, открытая экономика.

Но, как говорится, не хлебом единым. Г-н президент как-то обмолвился, что для него главное — братские отношения с Россией: «Это важнее всякой экономики и других проблем». Для Лукашенко это действительно едва ли не единственный способ политического выживания. Возможно, и для многих избирателей отношения с Россией «превыше всего». Думать так — их бесспорное право. Важно лишь, чтобы они полностью отдавали себе отчет в том, что в случае продолжения нынешнего курса любые надежды на улучшение экономической ситуации абсолютно беспочвенны.

Сергей ЛЕВШУНОВ

Аналитический центр «Стратегия»

Полацкія лабірынты

Уладзімір АРЛОЎ

Для аўтара гэтых радкоў, як і для шмат каго з хлапчукоў, якім выпала шчасце нарадзіцца ў Полацку, захапленне гісторыяй пачалося не са школьных урокаў і не з раманаў і аповесцяў Генрыка Сянкевіча і Уладзіміра Караткевіча. Гісторыя авалодала душой значна раней — дзякуючы непаўторнай аўры найстаражытнейшага беларускага горада, ягоным легендам і паданням, і найперш — дзякуючы таямніцы славутых падземных хадоў-лёхаў, пошукі якіх былі ўлюбёным заняткам не аднаго пакалення полацкай дзятвы.

Менавіта з полацкімі сутарэннямі звязаная адна з неадгаданых дагэтуль загадак беларускай гісторыі — лёс бібліятэкі Сафійскага сабора.

У апошні дзень лета 1579 года вялікі князь літоўскі Стэфан Баторы ў сваім вайсковым намёце дзякаваў Госпаду за пасланую яму ўдачу: пасля цяжкай аблогі быў вернуты Полацк, шаснаццаць гадоў перад тым захоплены маскавітамі. Пераможцы ўзялі ў ворага трыццаць гарматаў, трыста гакаўніц і шэсць сотняў даўгіх рушніц-мушкетаў.

У лік трафеяў трапіў і прарэджаны царскімі дзякамі, але ўсё адно найбагацейшы ў Вялікім Княстве Літоўскім кнігазбор, заснаваны яшчэ ў сярэдзіне XI стагоддзя. Вялікакняскі сакратар Рэйнгольд Гейдэнштэйн у сваіх «Запісках пра Маскоўскую вайну» адзначыў, што ў вачах людзей адукаваных полацкая бібліятэка мела каштоўнасць, не меншую за ўсю астатнюю здабычу. Апрача летапісаў, там былі творы айцоў «грэцкай» царквы, у прыватнасці «Нябесная і царкоўная іерархія» Дыянісія Арэапагіта — першага епіскапа, якога перавярнуў у хрысціянскую веру сам апостал Павел. Сакратар Баторыя сцвярджаў, што большую частку гэтых кніг пераклалі на славянскую мову святыя Кірыл і Мяфодзій. У кніжнай скарбніцы сабора зберагалася «Жыціе Еўфрасінні Полацкай», маглі быць аўтографы князя Усяслава Чарадзея...

Пасля 1579 года згадкі пра Сафійскую бібліятэку знікаюць. Сёння дзесяць рукапісаў з яе (у тым ліку «Зборнік» 1500—1501 гадоў і спіс Пскоўскага летапісу 1548 года) захоўваюцца ў Нацыянальнай бібліятэцы ў Варшаве, а ў бібліятэцы Львоўскага універсітэта можна пасля пэўных намаганняў пазнаёміцца з «Евангеллем вучыцельным» сярэдзіны XVI стагоддзя. Вось і ўсё. Дзе ж астатнія кніжныя скарбы?

Арыгінальны адказ дае гістарычна-фантастычная аповесць «Лабірынты», што належыць пяру вядомага пісьменніка, навукоўца і палітыка Вацлава Ластоўскага.

Герой гэтага твора (дарэчы, на дзесяцігоддзі схаванага ў спецсховішчы і вернутага чытачам толькі напрыканцы 80-х) на пачатку нашага стагоддзя прыязджае ў Полацк і знаёміцца там з такімі ж аматарамі старасветчыны. Пасля чаркі з «запарушанай пылам і плесню бутэлькі старкі» і размаітых прысмакаў, прыгатаваных паводле старых беларускіх рэцэптаў, знаўца полацкіх сутарэнняў апавядае госцю: «Кажуць, пад Верхнім замкам, за магілаю невядомага валадара, ёсць склады з багаццямі вялікімі. Кажуць, у абход абшырнай грабніцы, направа, ёсць мураваны праход, крокаў шэсцьдзесят даўжыні, і праз яго ўходзіцца ў сховы са старымі кнігамі... Зложаны кнігі ў каваных серабром скрынях, у сярэдзіне абітых скурай... А ёсць там летапіс Полацкага княства, пісаны рукой св.Еўфрасінні, праўдзівы экземпляр «Повести временных лет», візантыйскія хранографы»... Няцяжка здагадацца, што ўрэшце герой аповесці трапляе ў полацкія лабірынты і трымае пералічаныя скарбы ў руках.

Фантастыка фантастыкай, а існаванне пад сярэднявечным Полацкам шматлікіх лёхаў — гістарычны факт. Іх, напрыклад, даследаваў у 1864 годзе расійскі мастак і археолаг Дзмітры Струкаў. У бібліятэцы Віленскай *alma mater* можна атрымаць складзены ім план і нататкі пра падземнае падарожжа. З колішняга езуіцкага сабора св.Стэфана, перахрышчанага праваслаўнымі ў Мікалаеўскі, адзін лёх прывёў Струкава да таго месца, дзе стаяў помнік воінам 1812 года (далей ход быў завалены), другі ішоў у накірунку Дзвіны.

Гісторыя з сутарэннямі мела нечаканы працяг у 1920-м, калі гарадское Задзвінне было занятае польскімі войскамі. Падземнымі хадамі пільна зацікавіўся раскватараваны ў Полацку асобы аддзел 15-й бальшавіцкай арміі. Яго займала пытанне: якім чынам польскія шпегі так хутка перадавалі звесткі праз лінію фронту, што праходзіла на Дзвіне? З асабістаў і сяброў гарадской камісіі аховы помнікаў гісторыі і мастацтва стварылі пошукавую групу, да якой прыкамандзіравалі ўзвод сапёраў. У гэтую групу ўваходзіў полацкі краязнавец Іван Дэйніс, што пакінуў успаміны пра пошукі лёхаў. Былі абследаваныя сутарэнні ўсіх храмаў, капліцаў і манастыроў на абодвух баках ракі. Камісія прыйшла да высновы, што «ніякага падземнага хода пад Дзвіну няма».

Аднак наступныя старонкі ўспамінаў напісаныя нібыта знарок дзеля таго, каб абвергнуць гэтае казённае скептычнае рэзюмэ. «Выяўлена, што з-пад Мікалаеўскага сабора да Дзвіны сапраўды вядзе лёх, спачатку высокі і шырокі — можна ісці ўдвух і не згінацца. Сцены хода змураваныя з цэглы, столь — цаглянае скляпенне. Гэты ход быў завалены пад будынкам кадэцкага корпуса. Адкапаўшы завал, мы зноў патрапілі ў такі самы ход... Можна меркаваць, што езуіты выкарыстоўвалі гэтыя хады-дрэнажы дзеля пранікнення ў любы будынак езуіцкай акадэміі, што яны маглі мець падзямеллі, дзе трымалі ворагаў і злачынцаў, а таксама захоўвалі скарбы».

Да словаў старога краязнаўцы варта дадаць, што экспедыцыямі ў падземныя лабірынты захапляліся ў свой час навучэнцы Полацкага кадэцкага корпуса, адчыненага ў езуіцкіх мурах. Не зважаючы на тое, што за такія небяспечныя забавы юнакам быў забяспечаны карцар, яны нярэдка спрабавалі прайсці па лёхах да размешчанага за дзве вярсты Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра. Полацкі кадэт Барыс Вержбаловіч прыгадвае, што «ў часе шпацыру на корпусным пляцы трэба было дачакацца, пакуль афіцэр-выхавальнік адыдзе далей ад сабора, распачаць якую-небудзь гульню і пад яе прыкрыццем непрыкметна рассунуць раты і нырцануць у саборнае сутарэнне». (Згодна з паданнем, у тым адсеку, адкуль пачынаўся лёх, айцы-езуіты захоўвалі мошчы святога Андрэя Баболі — каталіцкага місіянера, закатаванага царскімі казакамі на Беларусі ў 1657 годзе.) Адзін з дырэктараў корпуса, генерал Ваулін, у 1910-х гадах, наслухаўшыся ад сваіх падначаленых скаргаў на тое, што кадэты хаваюцца ў лёхах ад дысцыплінарных пакаранняў, загадаў замураваць усе вядомыя ўваходы ў падземныя лабірынты.

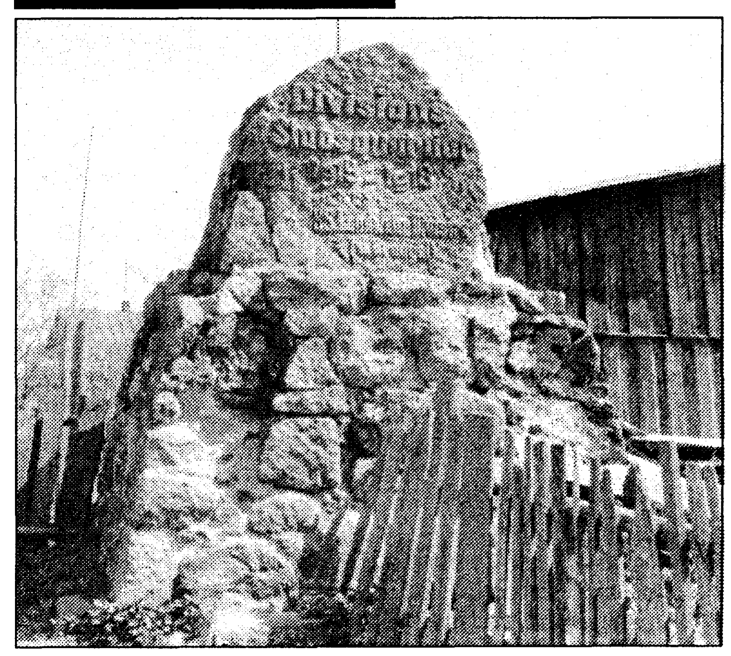
Акцыю корпуснага начальства нельга назваць цалкам паспяховай, бо ў 1927 годзе ў сутарэнні ўдалося пранікнуць юнаму палачаніну Міхаілу Андрэеву, які пазней стане літаратарам і прафесійным мастаком. Гэтая акалічнасць надае асаблівую каштоўнасць ягоным успамінам, апублікаваным нядаўна часопісам «Полацкі летапісец». Андрэеў са сваім спадарожнікам не сустрэлі пад зямлёй ні пастак, дзе зніклі людзі, ні таксама вядомых з паданняў каваных дзвярэй з масіўнымі замкамі, ні струхлелых дамавінаў са шкілетамі і залатымі крыжамі. Але... «Гэта быў калідор з прыкметным нахілам у бок Дзвіны. Сцены і столь выкладзеныя чырвонаю цэглай. Шырыня лёху — 130—140 см., вышыня такая, што можна дастаць рукой. На столі было мноства кажаноў. Мы прайшлі метраў 300—400. Далей была вада».

Застаецца заўважыць, што ў 1964 годзе былы сабор св.Стэфана, праз які траплялі ў лёхі большасць іх даследчыкаў, быў злачынна зруйнаваны, але праз два гады аўтар гэтых нататак з сябрамі здолеў знайсці нешта накшталт пачатку лёху ў сутарэннях полацкага Багаяўленскага сабора. Карацей кажучы, вера ў будучыя сенсацыйныя адкрыцці ў Полацку не павінна пакідаць нас.

Спаса-Еўфрасіннеўскі манастыр, паводле падання, быў злучаны двухкіламетровым падземным ходам з саборам св.Стэфана.

ПАМЯТКА ДЗЁН

Даты і лёсы

12 сакавіка

1801. Змоўшчыкі забілі імператара Паўла I, прыхільніка пашырэння каталіцтва ў Расіі. Ягоны спадкаемца Аляксандр I ужо на чацвёрты дзень царавання зняў з імператарскага тытула званне Вялікага магістра Ордэна шпітальераў.

1832. Нарадзіўся брытанскі намеснік Ірландыі Чарльз Бойкат *(Boycott)*, прозвішча якога дало назву новай форме негвалтоўнага пратэсту: ірландцы адмовіліся ад усіх прыватных і публічных кантактаў з непапулярным кіраўніком каланіяльнай адміністрацыі.

1919. Папа Бенедыкт XV накіраваў Леніну пратэст супраць пераследу праваслаўнай царквы. У гэты ж дзень у 1930 г. улады арыштавалі 10 жыхароў в.Сухарэвічы Магілёўскай акругі, якія пратэставалі супраць закрыцця вясковай царквы. Адзін з вернікаў у перастрэлцы быў паранены.

1940. СССР і Фінляндыя падпісалі мірны дагавор. У выніку няўдалай вайны Савецкі Саюз дамогся тэрытарыяльных саступак, але не здолеў прымусіць Фінляндыю далучыцца да яго.

1969. Пол Макартні ажаніўся з амерыканкай Ліндай Істмэн. У той жа дзень іншы «бітл» Джордж Харысан быў разам з жонкай Паці арыштаваны і пакараны штрафам за захоўванне дома 120 «касякоў» марыхуаны.

13 сакавіка

1894. У парыжскім мюзік-холе *Divan Fayonau* ўпершыню быў паказаны стрыптыз: актрыса Івета выступіла пад музыку ў ролі дзяўчыны, якая распранаецца перад сном.

1914. Жонка французскага міністра фінансаў Анрыета Кэё застрэліла ў рэдакцыі газеты *Le Figaro* журналіста Гастона Кальмета за публікацыю ліста яе мужа да ягонай першай жонкі. Суд апраўдаў мсціўцу, бо ў Францыі тады не было закона, які дапамагаў бы людзям бараніцца мірнымі сродкамі ад цкавання ў друку.

1917. Латышскі з'езд у Валміеры выказаўся за стварэнне аўтаномнай Латвіі ў складзе Курляндскай, 4 паветаў Ліфляндскай і 3 паветаў Віцебскай губерняў. У той жа дзень з аналагічнай прапановай адносна Літвы (Ковенскай, Сувалкаўскай і Віленскай губерняў) да Часовага ўрада Расіі звярнуўся Літоўскі нацыянальны савет у Петраградзе.

1919. Следам за ўтварэннем Літоўска-Беларускай Савецкай Рэспублікі РВС РСФСР перайменаваў Заходнюю армію ў Беларуска-Літоўскую.

1995. У Калінінградскай вобласці ў Куршскім заліве ад берага адарвалася крыга, на якой лавілі рыбу больш за 500 чалавек, і сплыла ў адкрытае мора. Больш за 80 рыбакоў загінулі, было шмат памарожаных.

14 сакавіка

1499. Мінск атрымаў магдэбургскае права на самакіраванне (скасаванае ў 1795 г.).

1879. Нарадзіўся Альберт Эйнштэйн, выбітны фізік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі (1921). У маладыя гады ён працаваў у патэнтным бюро, а ў вольны час займаўся навукай і адкрыў узаемазалежнасць прасторы, часу і гравітацыі. Пасля прыходу да ўлады нацыстаў Эйнштэйн быў вымушаны эміграваць у ЗША, дзе стаў барацьбітом супраць гонкі ядзерных узбраенняў.

1919. Ленін падпісаў дэкрэт «Аб рабочых дысцыплінарных судах»: для парушальнікаў працоўнай дысцыпліны і тых рабочых, якія не выконвалі нормаў выпрацоўкі, прадугледжвалася зняволенне да 6 месяцаў у лагеры прымусовай працы.

1939. У выніку распаду Чэхаславакіі была абвешчаная незалежнасць Карпацкай Украіны. У той жа дзень у яе ўварваліся венгерскія войскі і пасля ўпартых баёў падавілі нацыянальную рэвалюцыю.

15 сакавіка

1919. Беларускія паўстанцы на чале з Мячыславам Валністым вызвалілі ад бальшавікоў Нясвіж і ўтрымлівалі яго да 17 сакавіка. Да 1939 г. на рынкавай плошчы стаяў помнік кіраўнікам паўстання, закатаваным карнікамі камісара Крывашэіна (які разагнаў Усебеларускі Кангрэс).

1939. Гітлер анексаваў першую ненямецкую краіну — Чэхію. Толькі пасля гэтага Вялікабрытанія і Францыя зразумелі, што ягоным тэрытарыяльным прэтэнзіям не будзе канца, і пачалі рыхтавацца да вайны.

1944. Войскі НКУС правялі аперацыю па высяленні з Каўказа балкарскага народа (каля 41 тыс.чалавек).

1988. У французскім г.Манпелье, сталіцы вытворчасці нугі для кандытарскіх вырабаў, нейкі мужчына спрабаваў абрабаваць банк, але ў найбольш адказны момант разнерваваўся і з'еў свой пісталет: як высветлілася, той быў зроблены з нугі.

Падрыхтаваў
Юрась БАРЫСЕВІЧ

15 ПАНЯДЗЕЛАК

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь! 07.00 Новости. 07.10 Доброе утро, Беларусь! 08.15 Резонанс. 09.00 Новости. 09.10 Потребительская корзина. 09.25 Телебарометр. 09.40 «Сегодня с вами...» Народный артист СССР лауреат Государственной премии РБ Р.Янковский. 10.05 Здоровье. 10.30 Усадьба. 11.00 Новости. 11.15, 18.05 «Замок Олив». 12.05 Теленавигатор. 12.25 Музыка без границ. 13.00 Новости. 13.10 «Друг детства». Х/ф. 13.45 «Заславль». Д/ф. 15.00 Новости. 15.15 «Чародей». Х/ф. 15.40 Видеокурс французского языка. 16.05 ТВ – школе. Музыка. 2-й класс. «Встреча с маршем». 16.25 Мультфильм. 16.35 Автопарк. 16.45 Премьера песни. 17.00 Новости. 17.15 «А музыка звучит...» 17.35 «Охраняется государством». 19.00 Новости. 19.15 Политические диалоги. 19.40 Международные спортивные новости. 20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Музыкальная тема», «Что делать?», юмористическая рубрика «Понедельник с «Христофором». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 Событие. 22.00 «Время ее сыновей». 1-я с. 23.25 Криминальная хроника. 23.30 Белорусский хит-парад. 23.35 Третий тайм. 00.05 Новости.

ОРТ

16.00 «Жестокий ангел». 17.00 Новости. 17.15 Эти забавные животные. 17.45 Здесь и сейчас. 18.05 «Человек в маске». 18.45 «Вечный зов». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 «Горец-IV». 21.45 Взгляд. 22.30 Однако. 22.45 «Акт» и комедия «Золотая пуговица». Х/ф. 00.35 Программа передач.

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия. 06.20 У всех на устах. 06.45 «Программа передач». 08.15, 23.25 Дежурная часть. 08.35 TV-club. 08.50 Товары – почтой. 09.00 «Санта-Барбара». 09.45 Музыка, музыка... 10.00, 16.00, 19.00, 23.40 Вести. 15.15 Мультфильмы. 15.25 «Первые поцелуи». 16.30 «Башня». 17.00 Мультфильмы. 17.15 Гомеопатия и здоровье. 17.20 «Противостояние». Х/ф. 18.30 Двойной портрет. 19.40 Подробности. 19.55 Любовь с первого взгляда. 20.30 «Безрассудный Бомарше». Х/ф. 22.20 Акуна матата. 00.15 Магазин на диване.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. 07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.25 Мультфильмы. 08.15 Академия спорта. 08.35 Звучит музыка. 08.55 «Московские Пенаты». 09.20, 22.00 Сборник фильмов Д.-У. Гриффита. 10.20 Живое дерево ремесел. 10.30 «Человек этот – легенда...» 11.40 После новостей... 12.00 «Ностальгия по Андрею». 12.45 «Без визы». 13.00 «Кумиры». 13.45 «Иди ко мне». Спектакль. 15.00, 17.30 Новости. 15.05 «Лукоморье». 15.25 Живое дерево ремесел. 15.35 «15-й подъезд». 16.00 «Осенний портреты». 16.25 «Культура вне границ». 17.05 «Шалом». 17.40 «Мир авиации». 18.10 Контрабасы улыбаются. 18.20 «Кто мы?» 18.45 «Люди театра». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Я любопытна». Д/ф. 20.45 После новостей... 21.05 «ХХ век. Избранное». 21.45 «Как старый шарманщик».

НТВ

06.00 Сегодня утром. 08.10 Кино про кино «Прибытие поезда». 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.15 Вчера в «Итогах». 10.15 Куклы. 10.30 Итоги. Ночной разговор. 11.30 «Старый телевизор». 13.30, 21.45 «Скорая помощь». 14.20 «Сегоднячко». 15.30 «Конан». 16.20 «Ну, погоди!» 16.30 Впрок. 16.55 «Любовь и тайны Сансет Бич». 17.40 Криминал. 18.35 Герой дня. 18.55 «Бассейн смерти». Х/ф. 22.40 Сегоднячко. 23.20 Сегодня в полночь. 23.50 Погода. 23.55 Программа передач.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 Сегодня в программе. 09.05 «Большая перемена». 4-я с. 10.10 «Неоконченная пьеса для механического пианино». 11.50 «Золотая речка». 13.25 «Фокусник». 14.40, 18.35 КиНовости. 14.50, 16.00 «Жизнь Клима Самгина». 4-я и 5-я с. 17.05 «Город невест». 18.45 «Свадьба в Малиновке». 20.15 «Визит к Минотавру». 21.30 «Город принял». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Чарли». Д-13. 4-я с. 10.30 «Девушка по имени Никто». Д-13. 12.10, 19.15 КиНовости. 12.20 «Над законом». Д-13. 14.00 «Капитан Крюк». Д-13. 16.20 «Индеец - гонец». Д-17. 18.25 «Тандарра». Д-13. 19.25 «Год Джульетты». Д-17. 20.50 «Дорогой папа». Д-17. 22.35 «В полосе прибоя». Д-17.

СПОРТ

09.00, 20.10 Программа передач. 09.05, 13.40 Аэробика. 09.30 Еще неделя позади... 10.00, 14.15 Урок бодибилдинга. 10.15 Power week - неделя НХЛ. 11.15 Хоккей. Чемпионат НХЛ. «Колорадо Эвеланш» - «Детройт Ред Уингз». В перерыве (12.00) Новости. 14.00 Новости. 14.30 Шахматное обозрение. 15.10 «Щит и мяч». 15.30 Фигурное катание. 16.25 «Железный фактор». 17.10 «По всем правилам». 17.20 Хоккей. Чемпионат России. 1/8 финала. 4-й матч. В перерывах (18.05) и (18.55) «Щелчок». Обзор матчей 1/8 финала чемпионата России по хоккею. 20.00 Новости. 20.15 Хроника недели. 20.45 Большой ринг. 22.45 Новости. 22.55 «Железный фактор».

8-КАНАЛ

18.00 Программа К.Коупленда. 18.30 «Милая Эмма, дорогая Бёбе». Х/ф. 20.00 Экономикст. 20.30 Вечарніца. 20.45 Музыка на телеканале. 21.30 Свое дело. 22.00 «Рейчел Хардкасл». Х/ф.

С - фильмы, рекомендованные для семейного просмотра; Д-13 - фильмы, просмотр которых не рекомендован лицам моложе 13 лет; Д-17 - фильмы, просмотр которых не рекомендован лицам моложе 17 лет.

16 АЎТОРАК

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь! 07.00 Новости. 07.10 Доброе утро, Беларусь! 08.15 Политические диалоги. 08.40 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.10 ТВ – школе. Музыка. 2-й класс. «Встреча с маршем». 09.35 «На волне взаимопонимания». 10.30 «Сегодня с вами...» Лауреат Государственной премии РБ, доктор биологических наук профессор Т.Морозкина. 11.00 Новости. 11.15, 18.00 «Замок Олив». 12.10 Третий тайм. 12.40 «А музыка звучит...» 13.00 Новости. 13.10 «Дом милосердия». 14.10 Туроб»ектив. 14.30 Бездельник. 15.00 Новости. 15.15 «Чародей». 15.40 Видеокурс английского языка. 16.05 ТВ – школе. История. 8-й класс. «Культура Беларуси в начале ХХ века». 16.35 «От прадедов спокон веков...» Д/ф. 17.00 Новости. 17.10 Уроки Н.Новожиловой. 17.35 Гости в дом. 19.00 Новости. 19.15 «Алло, «Событие». 19.55 Международные спортивные новости. 20.15 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Музыкальная тема», «Что делать?», юмористическая рубрика «Банка комиксов». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 Событие. 22.00 «Время ее сыновей». Х/ф. 2-я с. 23.05 Криминальная хроника. 23.10 Белорусский хит-парад. 23.15 «Джаз в ночи». 23.45 Новости.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости. 08.15, 16.00 «Жестокий ангел». 10.20 «Смехопанорама». 10.50 Домашняя библиотека. 11.15 «Вместе». 14.15 «Космическая полиция». 14.45 Счастливый случай. 15.30 ...До шестнадцати и старше. 17.15 Угадай мелодию. 17.45 Здесь и сейчас. 18.05 Тема. 18.45 «Вечный зов». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 «Тайна двух океанов». Х/ф. 23.25 Однако. 23.37 Программа передач.

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия. 06.20 У всех на устах. 06.45 «Программа передач». 08.15, 23.25 Дежурная часть. 08.40 TV-club. 09.00 «Санта-Барбара». 09.45 Музыка, музыка... 10.00, 16.00, 19.00, 23.40 Вести. 15.00 Мультфильмы. 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 «Башня». 17.00 Мультфильмы. 17.15 Гомеопатия и здоровье. 17.20 «Противостояние». Х/ф. 18.30 Двойной портрет. 19.40 Подробности. 19.55 «Аншлаг». 20.30 «Круг обреченных». Х/ф. 22.20 Урмас Отт с Д.Якушкиным. 00.15 Магазин на диване.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. 07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.25 «Я любопытна». Д/ф. 08.20 С симфоническим оркестром вокруг света. 09.10 «Путешествие в театральный центр Юджина О'Нила». 09.55 «Мир авиации». 10.20 «Невинная история». 10.35 «Безумный дни, или... Хроники рождения спектакля «Женитьба Фигаро». 11.10 Играет оркестр «Филармония наций». 11.40 После новостей. 12.00, 21.05 «Удачи, Френчи». Х/ф. 12.50 Российский курьер. 13.45 «Он был забавным». 14.15 «Без визы». 14.30 Спортивные встречи. 15.00, 17.30 Новости. 15.05 «Лукоморье». 15.25 Мультфильмы. 15.55 Художник А.Поздеев. 16.40 Ваше сословие. 17.10 Ортодокс. 17.40 Ноу-хау. 17.55 Воспоминание о Е.Майоровой. 18.25 Н.Метнер. Соната-воспоминание. 18.40 Док. фильмы. 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Истоки». 20.05 «Царская ложа». 20.45 После новостей... 22.00 «Из концертного зала». 22.40 «Египетские дни и ночи».

НТВ

06.00 Сегодня утром. 08.10, 16.55 «Любовь и тайны Сансет Бич». 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.15 Герой дня без галстука. 09.40 Криминал. 10.05 Своя игра. 10.30 Дог-шоу. 11.30 «Старый телевизор». 13.30, 21.45 «Скорая помощь». 14.20 «Сегоднячко». 15.30 «Конан». 16.20 «Ну, погоди!» 16.30 Впрок. 17.40 Криминал. 18.35 Герой дня. 19.00 «Мастер Востока». Х/ф. 20.40 Куклы. 22.40 Сегоднячко. 23.20 Сегодня в полночь. 23.50 Футбольный клуб. 00.20 Погода. 00.25 Программа передач.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 Сегодня в программе. 09.05, 19.55 «Визит к Минотавру». 1-я и 2-я с. 10.20 «Город принял». 11.35, 17.05 КиНовости. 11.45 «Свадьба в Малиновке». 13.15 «Солдаты». 14.55, 16.00 «Жизнь Клима Самгина». 5-я и 6-я с. 17.15 «Любовью за любовь». 18.35 «Шанс». 21.05 «Дорогая Елена Сергеевна». 22.35 Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.25 «Тандарра». Д-13. 10.25 «В полосе прибоя». Д-17. 12.05, 18.15 КиНовости. 12.15 «Дорогой папа». Д-17. 14.00 «Год Джульетты». Д-17. 15.25 «Пять дней». Д-17. 18.25 «Сладкие речи». Д-17. 19.55 «Воины-роботы». Д-17. 21.25 «Агирре, гнев божий». Д-17. 23.00 «Огневая мощь». Д-17.

СПОРТ

09.00, 20.10 Программа передач. 09.05 Новости. 09.15, 12.10 Аэробика. 09.40 Хоккей. Чемпионат России. В перерывах (10.25) и (11.15) «Щелчок». 12.00 Новости. 12.35 Хроника недели. 13.05 «Железный фактор». 14.00 Новости. 14.10 Урок шахмат. 14.25 Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу. 14.30 «Ловись, рыбка». 14.55 Спортивная гимнастика. 17.00 Лыжный фристайл. 18.20 «Рядом». 18.50 НХЛ: прогноз непредсказуем. 19.00 Звездный вторник. 20.00 Новости. 20.15 «По всем правилам». 20.25 Спортивные танцы. 21.10 Теннис. Открытый чемпионат Австралии. Е.Кафельников (Россия) - Т.Хаас (Германия). В перерыве (23.00) Новости.

8-КАНАЛ

18.00 Программа К.Коупленда. 18.30 «Актриса и трансильванцы». Х/ф. 20.00 Свободный бой. 20.30 Вечарніца. 20.45 «Ярость ангелов». Х/ф. 21.45 Между прочим. 22.00 «Кровавое вино». Х/ф.

17 СЕРАДА

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь! 07.00 Новости. 07.10 Доброе утро, Беларусь! 08.00 «Алло, «Событие». 08.40 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.10 ТВ – школе. История. 8-й класс. «Культура Беларуси в начале ХХ века». 09.40 Видеокурс английского языка. 10.05 Мультфильм. 10.15 Видимо-невидимо. 11.00 Новости. 11.15, 18.05 «Замок Олив». 12.05 Компьютерный полигон. 12.25 Зорная ростань. 13.00 Новости. 13.15 «На крутизне». 1-я с. 14.20 «Золотое шитье». 14.30 Четвертое измерение. 15.00 Новости. 15.15 «Чародей». 15.40 Видеокурс французского языка. 16.05 «5 x 5». 16.35 Педагогический экран. 17.00 Новости. 17.10 «А музыка звучит...» 17.35 «Судьба моя и надежда». 19.00 Новости. 19.15 «Сегодня с вами...» Лауреат Государственных премий СССР и БССР, академик Национальной Академии наук Беларуси руководитель Республиканского центра трансплантации почки Н.Савченко. 19.40 Международные спортивные новости. 20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Музыкальная тема», «Что делать?», журнал для женщин «Кошки». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 Событие. 22.00 «Она прекрасна». Х/ф. 23.35 Криминальная хроника. 23.40 Белорусский хит-парад. 23.45 Королевская охота. 00.15 Новости. 00.25 Темная комната.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости. 08.15, 16.00 «Жестокий ангел». 09.10 Тема. 09.50 Мультфильм. 10.15 В мире животных. 10.50 Домашняя библиотека. 11.15 «Вместе». 14.15 «Космическая полиция». 14.35 Классная компания. 15.00 Зов джунглей. 15.30 ...До шестнадцати и старше. 17.15 Угадай мелодию. 17.45 Здесь и сейчас. 18.05 Человек и закон. 18.40 «Вечный зов». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 «Криминальное чтиво». Х/ф. 23.30 Однако.

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия. 06.20 У всех на устах. 06.45 «Программа передач». 08.15, 23.10 Дежурная часть. 08.35 TV-club. 08.50 Товары – почтой. 09.00 «Санта-Барбара». 15.15 Мультфильмы. 15.30 «Первые поцелуи». 16.00, 19.00, 23.25 Вести. 16.30 «Башня». 16.55 Мультфильм. 17.05 Гомеопатия и здоровье. 17.10 «Вариант «Омега». Х/ф. 18.30 Двойной портрет. 19.40 Подробности. 19.55 Сам себе режиссер. 20.30 «Назначение». Х/ф. 22.10 «Пси фактор». 00.00 Автошоу. 00.25 Магазин на диване. 00.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

09.00, 11.35, 23.20 Программа передач. 09.10 Л.Бернстайн. «Факсимиле». 09.30 Цирк завтрашнего дня. 09.55 Художник Андрей Поздеев. 10.40 Док. фильмы. 11.15 Ноу-хау. 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры. 11.40 После новостей... 12.00, 21.05 «Удачи, Френчи». 12.55 «Истоки». 13.05 Мультфильмы. 13.45 «Он был забавным». 14.15 «Без визы». 14.30 «Рассказы старого сплетника». 15.00, 17.30 Новости. 15.05 «Лукоморье». 15.25 «Слуга двух господ». 16.10 Парадоксы истории. 16.45 Балет «Иудино дерево». 17.40 Боярский двор. 18.10 Док. фильм. 18.50 Музыка из балета «Игра в карты». 19.10 Чудо-сказка. 19.50 «Стрела времени». Д/ф. 20.45 После новостей.. 22.00 Художник О.Целков. 22.30 «Театр моей памяти».

НТВ

06.00 Сегодня утром. 08.10, 16.55 «Любовь и тайны Сансет Бич». 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.15 «Мастер Востока». Х/ф. 10.35 «Среда». 11.30 Фильм «Неизвестные солдаты». 13.30 «Под знаком Скорпиона». Х/ф. 15.30 «Конан». 16.20 «Ну, погоди!». 16.30 Впрок. 17.40 Криминал. 18.40 Герой дня. 19.00 «Ожог». Х/ф. 21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Динамо» (Киев) – «Реал» (Мадрид). 23.35 Сегоднячко. 00.15 Дневник Лиги чемпионов. 01.15 Погода. 01.20 Программа передач.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 Сегодня в программе. 09.05, 20.00 «Визит к Минотавру». 2-я и 3-я с. 10.15 «Любовью за любовь». 11.35 «Дорогая Елена Сергеевна». 13.05, 18.10 КиНовости. 13.15 «Поединок». 14.55, 16.00 «Жизнь Клима Самгина». 6-я и 7-я с. 17.25 «Театральные истории». 18.20 «Впервые замужем». 21.15 «Торпедоносцы». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО

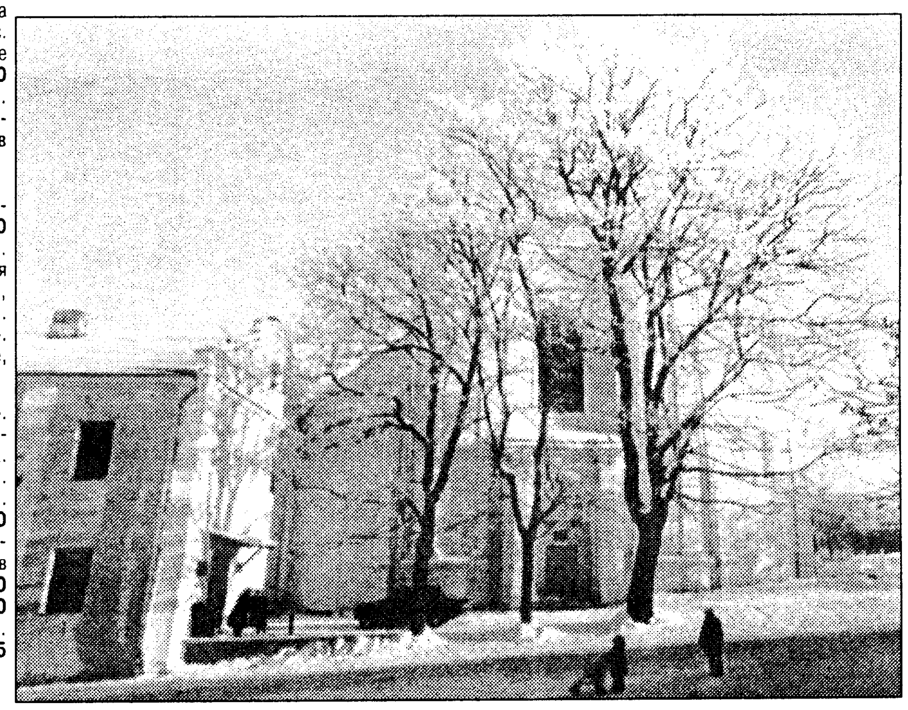
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.20 «Тандарра». Д-13. 10.25 «Огневая мощь». Д-17. 12.00, 18.10 КиНовости. 12.10 «Сладкие речи». Д-17. 13.40 «Агирре, гнев божий». Д-17. 15.15 «Воины-роботы». Д-17. 16.45 «Молния». Д-13. 18.20 «Русская мера». Д-17. 19.55 «Воины из Восточного Лос-Анджелеса». Д-17. 21.25 «Загадочный пассажир». Д-13. 23.00 «Маньяк-невидимка». Д-17.

СПОРТ

09.00, 20.10 Программа передач. 09.05 Новости. 09.15, 12.10 Аэробика. 09.40, 15.15 Урок настольного тенниса. 09.55 «Рядом». 10.15 Спортивные танцы. 11.00 Звездный вторник. 12.00 Новости. 12.35 НХЛ: прогноз непредсказуем. 12.45 Спортивная гимнастика. В перерыве (14.00) Новости. 15.30 Лыжный фристайл. 16.50 «Как посмотреть». 17.20 Хоккей. Чемпионат России. 20.00 Новости. 20.15 «По всем правилам». 20.25 «Щелчок». 21.05 Спортивные танцы. 21.50 Теннис. Е.Кафельников (Россия) - Т.Энквист (Швеция). В перерыве (23.00) Новости.

8-КАНАЛ

18.00 Программа К.Коупленда. 18.30 «Крепче крови». Х/ф. 20.15 Автомобили и запчасти. 20.30 Вечарніца. 20.45 «Ярость ангелов». Х/ф. 21.45 Афиша. 22.00 «Скорость падения». Х/ф.

18 ЧАЦВЕР

БТ

07.00 Новости. 07.10 Доброе утро, Беларусь! 08.15 «Сегодня с вами...» Лауреат Государственных премий СССР и БССР, академик Национальной Академии наук Беларуси руководитель Республиканского центра трансплантации почки Н.Савченко. 08.40 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.15 Королевская охота. 09.45 «Вас вызывает Спортландия». 10.35 Мультфильм. 11.00 Новости. 11.15 «Театральные истории». Х/ф. 12.00 «Наш край». 12.25 «А музыка звучит...» 13.00 Новости. 13.10 «На крутизне». Х/ф. 2-я с. 14.25 «Сурок». 14.45 Мультфильм. 15.00 Новости. 15.10 «Чародей». 15.35 Видеокурс английского языка. 16.00 ТВ – школе. Белорусская литература. 9-й класс. «Разговор с современниками». Пимен Панченко и его поэзия. 16.30 Гости в дом. 17.00 Новости. 17.15 «Карамболь». 17.45 «Свет родных истоков». 18.05 Гандбол. Женщины. Квалификационный турнир чемпионата мира-99. Беларусь – Испания. 18.45 Видеозарисовка. 19.00 Новости. 19.15 Политические диалоги. 19.40 Международные спортивные новости. 20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Музыкальная тема», «Что делать?», юмористическая рубрика «Отбой». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 Событие. 22.00 «Крок-2». 22.45 Белорусский хит-парад. 22.50 «Пятьдесят на пятьдесят». Х/ф. 00.30 Криминальная хроника. 00.35 Новости. 00.45 Акколада.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости. 08.15, 16.00 «Жестокий ангел». 09.10 Человек и закон. 09.50 «Кто сказал «мяу»?» 10.05 Клуб путешественников. 10.50 Домашняя библиотека. 11.15 «Вместе». 14.15 «Космическая полиция». 14.45 Детские анекдоты. 15.00 Улица Сезам. 15.30 ...До шестнадцати и старше. 17.15 Угадай мелодию. 17.45 Здесь и сейчас. 18.05 «В поисках утраченного». 18.45 «Вечный зов». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 Футбол. «Маккаби» (Израиль) – «Локомотив». 22.45 Однако.

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия. 06.20 У всех на устах. 06.45 «Программа передач». 08.15, 23.20 Дежурная часть. 08.35 TV-club. 08.50 Товары – почтой. 09.00 «Санта-Барбара». 09.45 Музыка, музыка... 10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести. 15.15 Мультфильмы. 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 «Башня». 17.00 Мультфильм. 17.10 Гомеопатия в здоровье. 17.15 «Варинат «Омега». Х/ф. 18.30 Двойной портрет. 19.40 Подробности. 19.55 «Два рояля». 20.45 «Обыкновенный герой». Х/ф. 22.35 «Слушается дело». 00.10 Магазин на диване.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. 07.05, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.25 «Истоки». 07.35 Док. фильм. 08.15 «Театр моей памяти». 08.45 М.Равель. Концерт для левой руки. 15.00, 17.30 Новости. 15.05 «Лукоморье». 15.25 «В мире пушкинской поэзии». 16.15 В.Гордеев приглашает... 17.10 «Моей души коснулась ты...» 17.40 Новое кино. 18.05 «Российский курьер». 18.45 «Что нас волнует больше вина». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Сокровища Петербурга». 20.05 «Время музыки». 20.35 А.С.Пушкин. Лирика. 20.45 После новостей... 21.05 «Глинка». Х/ф. 1-я с. 22.10 «Апокриф». 22.40 Джазофрения.

НТВ

06.00 Сегодня утром. 08.10, 16.55 «Любовь и тайны Сансет Бич». 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.15 «Самая красивая жена». Х/ф. 11.30 «Старый телевизор». 13.30, 19.45 «Скорая помощь». 14.20 «Сегоднячко». 15.30 «Конан». 16.20 «Боцман и попугай». 16.30 Впрок. 17.40 Криминал. 18.40 Герой дня. 19.00 «Арина». 20.40 Профессия – репортер. 21.45 «Детектив Нэш Бриджес». 22.40 Сегоднячко. 23.20 Сегодня в полночь. 23.50 Погода. 23.55 Программа передач.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 Сегодня в программе. 09.05, 20.10 «Визит к Минотавру». 3-я и 4-я с. 10.20 «Торпедоносцы». 11.50, 20.00 КиНовости. 12.00 «Впервые замужем». 13.35 «Девушка спешит на свидание». 14.35, 16.00 «Жизнь Клима Самгина». 7-я и 8-я с. 17.05 «Гонка века». 18.35 «Сирано де Бержерак». 21.20 «Седьмая пуля». 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Тандарра». Д-13. 10.25, 20.50 Календарь «Мира кино». Люк Бессон. 10.40 «Маньяк-невидимка». Д-17. 12.05, 16.55 КиНовости. 12.15 «Русская мера». Д-17. 13.50 «Воины из Восточного Лос-Анджелеса». Д-17. 15.20 «Загадочный пассажир». Д-13. 17.10 «Захватчики». Д-17. 1-я с. 17.55 «Берни». Д-17. 19.20 «В тылу врага». Д-17. 21.00 «Пятый элемент». 23.05 «Желаю удачи». Д-17.

СПОРТ

09.00 Программа передач. 09.05 Новости. 09.15, 12.10 Аэробика. 09.40, 14.10 Урок горных лыж. 09.55 Хоккей. Чемпионат России. 12.00 Новости. 12.35 «Щелчок». 13.15 Спортивные танцы. 14.00 Новости. 14.25 «Как посмотреть». 14.55 «Ловись, рыбка». 15.20 Лыжный фристайл. 17.10 «Кто они, чемпионы?» 17.40 «Мир скорости». 18.10 НХЛ - прогноз непредсказуем. 18.20 Профессиональный бокс. Э.Холифилд - Л.Льюис. В перерыве (20.00) Новости. Программа передач на завтра. 21.35 «По всем правилам». 21.45 «Амбер-турнир». Соревнования по быстрым шахматам и игре вслепую. 22.15 «Кто они, чемпионы?» 22.45 НХЛ - прогноз непредсказуем. 23.00 Новости. 23.10 «Мир скорости».

8-КАНАЛ

18.00 Программа К.Коупленда. 18.30 «Далекие голоса, застывшие жизни». Х/ф. 20.00 Новости «К-видео». 20.30 Вечарніца. 20.45 «Ярость ангелов». 21.45 Автомобили и запчасти. 22.00 «Лунная шкатулка». Х/ф.

19 ПЯТНІЦА

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь! 07.00 Новости. 07.10 Доброе утро, Беларусь! 08.15 Политические диалоги. 08.40 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.10 ТВ – школе. Белорусская литература. 9-й класс. «Разговор с современниками». Пимен Панченко и его поэзия. 09.40 Видеокурс английского языка. 10.05 Уроки Н.Новожиловой. 10.30 Мультиклуб. 11.00 Новости. 11.15, 18.00 «Замок Олив». 12.05 Мультфильм. 12.15 Сделано в Беларуси. 12.30 Телевизионный Дом кино. 13.00 Новости. 13.15 «На крутизне». Х/ф. 3-я с. 14.20 Монолог. 14.50 Киноочерк. 15.00 Новости. 15.15 «Чародей». 15.40 Судьба моя и надежда. 16.05 Регион. 16.30 «Риск-версия». 17.00 Новости. 17.15 «А музыка звучит...» 17.35 Наш край. 19.00 Новости. 19.15 «Сегодня с вами...» Председатель Союза белорусских писателей поэт В.Некляев. 19.40 Международные спортивные новости. 20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Музыкальная тема», «Что делать?», рубрика «Зоовести». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 Событие. 22.00 «Доверчивая Беатрис». Х/ф. 23.25 Криминальная хроника. 23.30 Белорусский хит-парад. 23.35 Чемпионат Беларуси по спортивным танцам. 00.05 Новости. 00.15 «Убить «Голландца». Х/ф.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости. 08.15, 16.00 «Жестокий ангел». 09.05 «Человек в маске». 09.50 Мультфильм. 10.00 «В поисках утраченного». 10.40 Смак. 11.15 «Вместе». 14.15 «Космическая полиция». 14.45 Классная компания. 15.00 «Корабль-призрак». Х/ф. 17.15 Джентльмен-шоу. 17.45 Играй, гармонь любимая! 18.15 Здоровье. 18.45 Поле чудес. 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 «Тайна «Черных дроздов». Х/ф. 22.30 Однако. 22.45 «Женские истории». 23.15 «Псы». Х/ф. 00.50 Программа передач.

РОССИЯ

06.00 Доброе утро, Россия. 06.20 У всех на устах. 06.45 «Программа передач». 07.15 Тысяча и один день. 08.15, 22.55 Дежурная часть. 08.35 TV-club. 08.50 Товары – почтой. 09.00 «Санта-Барбара». 09.45 Музыка, музыка... 10.00, 16.00, 19.00, 23.10 Вести. 15.15 Мультфильмы. 15.25 «Первые поцелуи». 16.30 «Башня». 17.00 Мультфильм. 17.05 Гомеопатия и здоровье. 17.10 «Вариант «Омега». 18.30 «Андрей Тарковский. Воспоминание». Д/ф. 19.40 Подробности. 19.55 «Городок». 20.30 «Двойной капкан». Х/ф. 23.45 «Сто дней до приказа». Х/ф. 00.55 Магазин на диване. 01.10 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. 07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.25 «Истоки». 07.40 Консилиум. 08.05 Музыка из Петербурга. 08.45 А.С.Пушкин. Лирика. 08.55 «Сокровища Петербурга». 09.10 «Он был забавным». 09.40 Музыкальный экспромт. 10.00 «Дом поэта». 10.50 Российский курьер. 11.40 После новостей... 12.00, 21.05 «Глинка». Х/ф. 2-я с. 13.00 «Время музыки». 13.50 М.Цветаева в Лондоне. 14.20 Три дня в губернской Костроме. 15.00, 17.30 Новости. 15.05 «Лукоморье». 15.25 «В мире пушкинской поэзии». 16.15 Сюита вальсов из оперы «Кавалер роз». 16.35 Пять вечеров с А.Володиным. 17.40 Парижские диалоги. 18.00 Эпизоды из жизни артиста. 18.40 Страна Фестивалия. 19.10 Чудо-сказка. 19.50 «Царская ложа». 20.30 Видеопоэзия. 20.45 После новостей... 22.05 Иные миры. 22.50 Музыкальный антракт.

НТВ

06.00 Сегодня утром. 08.10 «Любовь и тайны Сансет Бич». 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.15 «Дом, в котором я живу». Х/ф. 11.30 «Старый телевизор». 13.30 «Арина». 14.20 «Сегоднячко». 15.30 «Конан». 16.20 «Боцман и попугай». 16.30 Впрок. 16.55 Футбольный клуб. 17.40 Криминал. 18.40 Герой дня. 19.00 «Два билета на дневной сеанс». Х/ф. 21.45 «Криминальная Россия». 22.15 «Пятница, 13-е». Х/ф. 00.00 Программа передач.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 Сегодня в программе. 09.05, 19.55 «Визит к Минотавру». 4-я и 5-я с. 10.15 «Сирано де Бержерак». 11.40, 18.15 КиНовости. 11.50 «Седьмая пуля». 13.10 «Все остается людям». 14.50 «Путешествие». 14.55, 16.00 «Жизнь Клима Самгина». 8-я и 9-я с. 17.05 «Начни сначала». 18.25 «Когда деревья были большими». 21.05 Киножурнал. 21.25 «Нежданно-негаданно». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.05 «Захватчики». Д-17. 1-я и 2-я с. 10.20 «Я не говорить английски». С. 11.50, 17.50 КиНовости. 12.00 «Желаю удачи». Д-17. 13.35 «В тылу врага». Д-17. 15.00 «Пятый элемент». 18.00 «Бэтмен». Д-13. 20.05 «Смертельная мишень». Д-17. 21.45 «Сиделка». Д-17. 23.20 «Песнь песней». Д-17. 23.55 «Лунатики». Д-17.

СПОРТ

09.00, 20.10 Программа передач. 09.05 Новости. 09.15, 12.10 Аэробика. 09.40 Урок хоккея. 09.55 «Кто они, чемпионы?» 10.25 «Мир скорости». 10.55 НХЛ - прогноз непредсказуем. 11.05 «Амбер-турнир». Соревнования по быстрым шахматам и игре вслепую. 11.35 «Рядом». 12.00 Новости. 12.35 Спортивная гимнастика. В перерыве (14.00) Новости. 15.40 Лыжный фристайл. 17.00 Тайский бокс. 17.45 Памятные шахматные партии. 18.30 «Щит и мяч». 19.00 Power week - Неделя НХЛ. 20.00 Новости. 20.15 «По всем правилам». 20.25 Фигурное катание. 22.15 «Щит и мяч «. 22.45 Новости. 22.55 Power week - Неделя НХЛ.

8-КАНАЛ

18.00 Программа К.Коупленда. 18.30 «Кровавая свадьба». Х/ф. 20.00 Музыка на телеканале. 20.30 Вечарніца. 20.45 «Ярость ангелов». 21.45 Между прочим. 22.00 «Последний крестный отец». Х/ф. 1-я с.

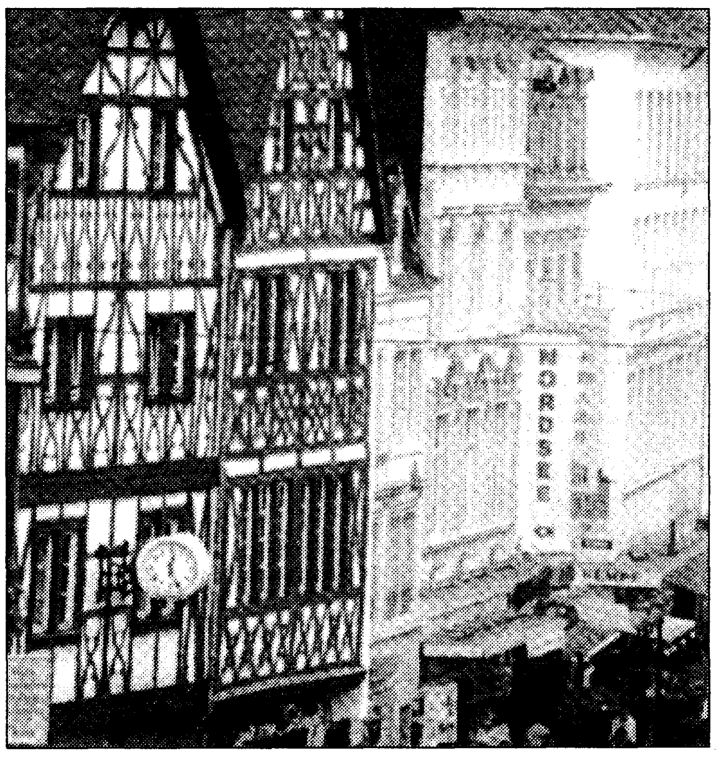
РЫНАК ПРАЦЫ

Чвэртка беларусаў саспела для працы за мяжой

Мізэрны заробак прымушае беларускае насельніцтва, ва ўсялякім разе яго актыўную працаздольную частку, аглядацца ў пошуках лепшага месца працы. Больш плацяць ва ўсіх краінах, з якімі мы суседнічаем, і непараўнальна больш у краінах былога лагера капіталізму.

Найбольш прывабныя для нашых людзей краіны Заходняй Еўропы. Апытанне, праведзенае Інстытутам сацыялогіі НАН, паказала, што 73 працэнты людзей, якія жадаюць займець працу за мяжой, найперш пазіраюць у заходні бок. Першае месца тут займае Германія (51%), потым Францыя (10%), Швецыя (8%), Англія (2%).

За Атлантычным акіянам нашых магчымых шукальнікаў працы найбольш прыманьваюць ЗША (28%) і крыху менш Канада (19%). Болей ніводная краіна ў Паўночнай ці ў Паўднёвай Амерыцы беларускіх працоўных мігрантаў не цікавіць, што, да месца кажучы, сведчыць пра добрыя веды аб тамтэйшых узроўні ўласнага беспрацоўя і памерах аплаты наёмным работнікам. Знайсці працу ў багатай Аўстраліі цэляцца 7 працэнтаў з ліку магчымых мігрантаў (далёка і дорага каштуе самалёт).

Значная частка людзей (41%) жадала б паехаць на працу і ў краіны Сярэдняй Еўропы. Працаваць у Польшчы пагадзіліся б 23 працэнты апытаных, у Чэхіі — 15, у Балгарыі і Славакіі — па 1 працэнту.

Краіны былога СССР, у прыватнасці Расія, Украіна, Малдова, дзе прымаюць легальных беларускіх працоўных, цікавяць 36 працэнтаў патэнцыяльных мігрантаў. У Расіі жадаюць папрацаваць 27 працэнтаў, на Украіне — 3, у Малдове — 0 працэнтаў беларусаў (апроч студэнтаў на зборы садавіны). Латвія, Эстонія, Літва прываблююць разам 1 працэнт работнікаў, што, хутчэй за ўсё, тлумачыцца моўным бар'ерам.

Праца ў краінах Заходняй Еўропы (Германія і Францыя) цікавіць у першую чаргу моладзь (80%), Польшча і Чэхія маюць сярод моладзі ўдвая менш прыхільнікаў. Сюды, як і ў Расію, плануюць міграваць на працу людзі сярэдняга ўзросту (ад 40 да 55 гадоў).

Сярод жадаючых папрацаваць за мяжой амаль няма сялянаў (цяжка пакінуць гаспадарку).

У Расіі схільныя працаваць жыхары Усходняй Беларусі, але мала хто з Гродзенскай вобласці. Гарадзенцы масава скіраваныя на Захад. На краіны Заходняй Еўропы выключна арыентуюцца жыхары нашых малых гарадоў і мястэчак. Відаць, тут спрацоўвае прынцып: калі ўжо выбіраць з мядзведжага кута на зарабок, дык толькі ў Парыж.

Я. М.

Па матэрыялах бюлетэня «Зеркало», 1999, № 5

20 СУБОТА

БТ
08.00 Континент. **08.15** Столица. **08.40** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.15** «Расскажите сказку, доктор». Мультфильм. Фильмы **1–3**-й. **09.55** Здоровье. **10.20** «Сегодня с вами...» Директор Республиканского центра детско-юношеского туризма и экскурсий С.Митрахович. **10.50** Международные спортивные новости. **11.10** Вершина мира. **11.35** Око. **12.00** «Все нормально, мама!» **12.35** Сущность. **13.05** «Династия-**2**. Семья Колби». **13.55** Родное слово. **14.25** Олимп. **15.00** Новости. **15.10** Уроки Н.Новожиловой. **15.35** Познай себя. **15.55** «Все мы родом из детства». **16.50** Бон тон. **17.20** «Это моя работа». **17.50** «Театр – моя жизнь». **18.40** Земляки. Солигорск. **19.40** Из достоверных источников. **20.05** Бездельник. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.40** Спортлото. **21.50** «Кокольщик». Х/ф. **23.25** Белорусский хит-парад. **23.40** Видимо-невидимо.

ОРТ
07.00 «Я, следователь...». Х/ф. **08.30** Слово пастыря. **08.45** Домашняя библиотека. **09.00**, **14.00**, **16.50** Новости. **09.15** «**100%**». **09.45** «Утренняя почта». **10.20** «Каламбур». **10.50** Смак. **11.10** Возвращение Третьяковки. **11.25** «Звезды «Триумфа». **12.15** «Незабудка». Х/ф. **13.55** Программа передач. **14.15** «Цивилизация». **14.45** В мире животных. **15.25** «Волк и семеро козлят». **15.40** Умницы и умники. **16.05** Как это было. **17.05** Концерт В.Леонтьева. **18.05** «Побег». Х/ф. **20.00** Время. **20.45** Погода. **20.50** «Секретные материалы». **22.35** Новости спорта. **22.50** «Вверх-вниз по Беверли Хиллз». Х/ф.

РОССИЯ
07.00 Мультфильм. **07.25** «Андриеш». Х/ф. **08.25** Прогноз погоды. **08.30** Мультфильм. **09.00** Доброе утро, страна. **09.35** «Сто к одному». **10.20** Любовь с первого взгляда. **10.45** Подиум д'арт. **11.15** Золотой ключ. **11.30** Домашние хлопоты. **12.00** «Неделя в Санта-Барбаре». **13.00**, **19.00** Вести. **13.30** Неделя власти. **14.00** «Умирать не страшно». Х/ф. **15.40** «Робот Френки Штейна». Х/ф. **16.00** «Случай в пекарне». Х/ф. **16.15** «Театр + TV». **17.00** Моя семья. **18.00** Сиреневый туман. **19.30** «Пророк». Х/ф. **21.10** «Настоящая любовь». Х/ф. **23.15** Горячая десятка. **00.10** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
09.00, **21.20** Программа передач. **09.10** «Читая Библию». **09.20** Книжный кладезь. **09.35** Х.Родриго. «Концерт Аранхуэс». **10.00** «Не надо оваций». **10.50** «Играй, рожок». **11.05** Ток-шоу «Наобум». **11.35** «Моя любовь». Х/ф. **13.00** «Великие дворцы мира». **13.30**, **21.00** Новости культуры. **13.45** «Дорогая Елена Сергеевна». Спектакль. **15.55** Международное обозрение. **16.35** «Очевидное – невероятное». **17.00** «Рассказы старого сплетника». **17.30** Новости. **17.35** Дом актера. **18.00** Мысли о Рихтере. **18.45** «Средь шумного бала...» Д/ф. **19.35** Чудо-сказка. **19.45** Мультфильмы. **20.05** Легенды Большого. **21.25** «Кто там...» **21.50** «Райские птички». Х/ф. **22.50** Блеф-клуб.

НТВ
07.00 «Битлджус». **07.25** «Два билета на дневной сеанс». Х/ф. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00** Сегодня. **09.15** Криминал. **09.40** Впрок. **09.55** «Пойми меня». **10.25** «Старый телевизор». **11.15** Профессия – репортер. **11.30** Своя игра. **12.00** Российский хоккей на НТВ. **14.30** «Русский век». **15.15** «Она написала убийство». Х/ф. **16.10** Суд идет. **17.00** Дог-шоу. **17.30** Герой дня без галстука. **18.40** «Эксперимент «Филадельфия». Х/ф. **20.30** «Итого». **21.45** «Цирк сгорел, и клоуны разбежались». Х/ф. **23.45** «Про это». **00.30** Программа передач.

НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 Сегодня в программе. **09.05** «Пограничный пес Алый». **10.10** «Начни сначала». **11.20** «Когда деревья были большими». **12.50** Киножурнал. **13.10** «Нежданно-негаданно». **14.35** «Хождение за три моря». **17.00** «Табачный капитан». **18.20** «Баллада о доблестном рыцаре Айвенго». **19.50** «Уходя - уходи». **21.15** «Влюблен по собственному желанию». **22.40** Завтра в программе.
МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Захватчики». Д-**17**. **2**-я с. **10.20** «Сиделка». Д-**17**. **11.55**, **21.50** Календарь «Мира кино». Холли Хантер. **12.05** «День сурка». Д-**13**. **13.45** «Бэтмен». Д-**13**. **15.50** «Если бы стены могли говорить». Д-**13**. **17.25** «Ностромо». Д-**13**. **1**-я с. **18.20** «Бэтмен возвращается». Д-**13**. **20.25** «Молчание ветчины». Д-**13**. **21.55** «Автокатастрофа». Д-**17**. **23.40** «Вооруженный ответ». Д-**17**. **00.10** «Мечта каждой женщины». Д-**17**.
СПОРТ
09.00, **17.40** Программа передач. **09.05** Новости. **09.15**, **12.10** Аэробика. **09.40** Хоккей. Чемпионат НХЛ. «Даллас Старз» - «Оттава Сенаторз». **12.00** Новости. **12.45** Художественная гимнастика. В перерыве (**14.00**) Новости. **15.25** «Виртуальный тир». Репортаж о соревнованиях сильнейших российских стрелков. **16.05** Гандбол. Сборная России - сборная Хорватии. **17.30** Новости. **17.45** Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу. **17.50** Хоккей. «Даллас Старз» - «Оттава Сенаторз». **20.05** «По всем правилам». **20.15** Большой ринг. **22.15** Спорткоктейль. **22.45** «Амбер-турнир». Соревнования по быстрым шахматам и игре вслепую. **23.15** Гандбол. Сборная России - сборная Хорватии.

8-КАНАЛ
15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». **15.30** Космический патруль. **16.30** «Наложница великого императора». Х/ф. **1**-я с. **18.00** «История Тома Сойера». **18.30** Коллекция **8**-го телеканала. **18.45** Свое дело. **19.15** «Голубая лагуна». Х/ф. **21.15** Вечарніца. **21.30** Музыка на телеканале. **22.00** «Последний крестный отец». Х/ф. **2**-я с.

21 НЯДЗЕЛЯ

БТ
08.00 «Города мира». Д/ф. **08.30** Мультфильм. **08.40** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.15** Мультиклуб. **09.45** «Я рисую». **10.00** Туробъектив. **10.25** «Все нормально, мама!» **11.00** Международные спортивные новости. **11.20** Арсенал. **12.00** Марсово поле. **12.15** Телевизионный Дом кино. **12.40** Белорусский дом. **13.15** «Династия-**2**. Семья Колби». **14.00** Сельчане. **14.25** Золотые ключи. **15.00** Новости. **15.15** «На волне взаимопонимания». **16.05** «Древо жизни». **16.30** Зорная ростань. **17.00** Телебарометр. **17.20** «Фантомас разбушевался». Х/ф. **18.55** Теленавигатор. **19.15** Стадион. **19.40** Колыбельная. **20.00** Резонанс. **20.50** «Карамболь». **21.25** «Кинопленка». Х/ф. **23.25** Премьера песни. **23.35** Автопарк. **23.45** Баскетбол. Чемпионат Беларуси. «Гомельские рыси» – «Автозаводец» (Минск). **00.25** Бархатный сезон.

ОРТ
06.35 «Ким». Х/ф. **08.30** «Русалочка». **09.00**, **14.00** Новости. **09.15** «Непутевые заметки». **09.30** Пока все дома. **10.05** Утренняя звезда. **10.55** Армейский магазин. **11.25** Играй, гармонь любимая! **11.50** Крестьянские ведомости. **12.20** «Все путешествия команды Кусто». **13.10** «Ералаш». **13.25** «Смехопанорама». **14.15** Клуб путешественников. **15.00** «Симфонические тайны». **15.30** «Тимон и Пумба», «Аладдин». **16.25** «Серебряный шар». **17.05** «Колесо истории». **17.50** «Серые волки». Х/ф. **20.00** Время. **20.35** «Три мушкетера». Х/ф. **22.30** Футбольное обозрение. **23.00** Новости культуры. **23.15** «Чужие похороны». Х/ф. **00.55** Программа передач.

РОССИЯ
07.00 Мультфильм. **07.30** Служу Отечеству. **08.00** Сельские вести. **08.25** Прогноз погоды. **08.30** Почта РТР. **09.00** Доброе утро, страна. **09.30** Сам себе режиссер. **10.00** «Аншлаг». **10.30** «Городок». **11.00** Русское лото. **11.40** Мир книг. **12.00** «Неделя в Санта-Барбаре». **13.00** Вести. **13.30** Федерация. **14.10** Парламентский час. **15.10** «Закон и порядок». **16.05** Диалоги о животных. **17.05** Старая квартира. **18.00** Совершенно секретно. **19.00** Зеркало. **20.00** «За прекрасных дам!» Х/ф. **21.25** «Абзац». **22.20** Дежурная часть. **22.45** «Пейзаж с тремя купальщицами». Х/ф.

КУЛЬТУРА
09.00, **21.20** Программа передач. **09.10** «Читая Библию». **09.20** «Консилиум». **09.50** Мультфильмы. **10.40** В тридевятом царстве. **11.05** Док. фильмы. **12.20** Фрагменты из оперы «Мазепа». **12.35** «Экспедиция «Чиж». **13.00** «Великие дворцы мира». **13.30**, **21.00** Новости культуры. **13.45** Музыка из Петербурга. **14.25** Телесуфлер. **14.40** «Всему начало здесь...» **15.35**, **17.35** Опера «Трубадур». **17.30** Новости. **18.25** «Судьба, судьбою, о судьбе». **19.20** Чудо-сказка. **19.40** «С потолка». **20.05** «Театр одного художника». **20.25** Последнее интервью Г.Улановой. **21.25** «Pro memoria». **21.40** «Венгерская рапсодия». Х/ф. **23.00** Хамелеон.

НТВ
07.00 «Дети капитана Гранта». Х/ф. **08.30** «Старый телевизор». **09.00**, **11.00**, **15.00** Сегодня. **09.15** «Анна на шее». Х/ф. **11.15** Большие деньги. **11.40** «Кража». Х/ф. **13.55** «Жизнь замечательных зверей». **14.30** «Русский век». **15.20** «Любовные истории, которые потрясли мир». Д/ф. **15.50** Телеспецназ. **16.40** «Арина». **17.30** Итоги. **18.00** «Специалисты». Х/ф. **19.45** Куклы. **20.00** Итоги. **21.00** «Ее звали Никита». **22.00** Итоги. Ночной разговор. **22.30** «Смерть и девушка». Х/ф. **00.20** Программа передач.

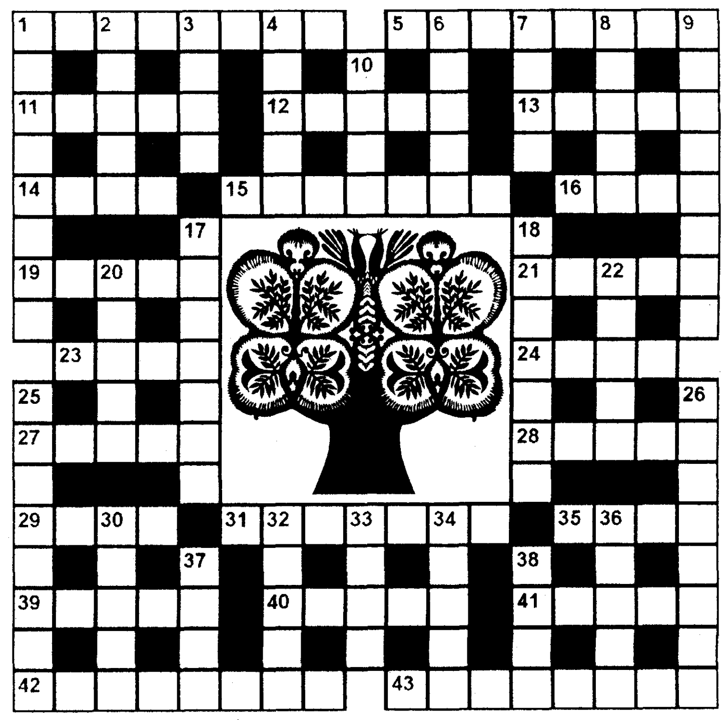
НТВ+
НАШЕ КИНО
09.00 Сегодня в программе. **09.05** «Баллада о доблестном рыцаре Айвенго». **10.35** «Когда песня не кончается». **12.00** «Уходя - уходи». **13.25** «Влюблен по собственному желанию». **14.50** «Досье человека в «мерседесе». **17.00** Оскар. Русская коллекция. **18.00** «Калина красная». **19.45** «Бриллиантовая рука». **21.20** «Живая мишень». **22.40** Завтра в программе.
МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.05** «Ностромо». Д-**13**. **1**-я и **2**-я с. **10.30** «Если бы стены могли говорить». Д-**13**. **12.05** «Мечта каждой женщины». Д-**17**. **13.35** «Молчание ветчины». Д-**13**. **15.00** «Бэтмен возвращается». Д-**13**. **18.00** «Прогулка мертвеца». Д-**17**. **20.00** «Рэгтайм». Д-**13**. **22.30** «Золото Ули». Д-**17**. **00.20** «Последний император». Д-**13**. **03.00** **71**-я церемония вручения ежегодных премий Американской академии кинематографических искусств и наук «Оскар».
СПОРТ
09.00, **20.55** Программа передач. **09.05** Аэробика. **09.30** Спорткоктейль. **10.00** «Амбер-турнир». Соревнования по быстрым шахматам и игре вслепую. **10.40** Тайский бокс. **11.40** Новости. **11.50** Хоккей. В перерывах (**12.35**) и (**13.25**) «Щелчок». Обзор четвертьфинальных матчей чемпионата России по хоккею. **14.30** Новости. **14.50** Художественная гимнастика. **17.30** Новости. **17.40** Шахматное обозрение. **18.10** «Ловись, рыбка». **18.45** Прыжки в воду. **19.45** «Как посмотреть». **20.15** «Кто они, чемпионы?» **20.45** «По всем правилам». **21.00** Еще неделя позади... **21.30** «Щит и мяч». **22.00** Хоккей. «Филадельфия Флайерз» - «Детройт Ред Уингз». В первом перерыве (**22.40**) Новости.

8-КАНАЛ
15.00 Программа Рика Реннера. **15.30** Космический патруль. **16.30** «Наложница великого завоевателя». Х/ф. **18.00** «История Тома Сойера». **19.00** «Возвращение в голубую лагуну». Х/ф. **21.00** Вечарніца. **21.15** Новости К-видео. **21.45** «Виновен вне всякого сомнения». Х/ф.

КРОССВОРД

По горизонтали: 1. Приспособление в виде двух скрепленных жердей, употребляемое для перевозки грузов волоком. **5.** Коренной житель какой-нибудь местности. **11.** Изделие из пшеничной муки в виде узких тонких полосок теста. **12.** Легкая постройка, предназначенная для временного жилья. **13.** Кислый напиток из кобыльего молока. **14.** Ящик с узким отверстием для опускания бюллетеней при тайном голосовании. **15.** Народный писатель Беларуси. **16.** Безлесная равнина, пространство. **19.** Садово-декоративное растение с крупными цветками различной окраски. **21.** Начало, первоисточник. **23.** Живопись на бытовые сюжеты. **24.** Северный ветер. **27.** Выполняемая всем коллективом спешная работа. **28.** Знак, обозначающий число. **29.** В старину – орудие пытки. **31.** Лицо, пользующееся правом на какое-либо обслуживание. **35.** Женская одежда от талии книзу. **39.** Серый заяц. **40.** Сорт яблок. **41.** Драгоценный камень красного цвета. **42.** Белорусская река, правый приток Днепра. **43.** Белорусский драматург, автор комедии «Лявониха на орбите».

По вертикали: 1. Персонаж славянской мифологии, оборотень. **2.** Кормовая культура. **3.** Машина для подъема и перемещения грузов на небольшие расстояния. **4.** Режущий инструмент, служащий для выравнивания металлических поверхностей. **6.** Народный писатель Белоруссии, автор повести «Пойти и не вернуться». **7.** Большой ларец для хранения мощей святых. **8.** Площадка для молотьбы сжатого хлеба. **9.** Комедия В.Вольского. **10.** Тяжелая плотная шерстяная ткань из пушистой пряжи. **17.** Танец из шести фигур, исполняемый четным количеством пар. **18.** Амбар, помещение для хлеба, зерна (устар.). **20.** Искусство представления драматических произведений на сцене. **22.** Система ставок платы за пользование чем-нибудь. **25.** Помещение в общественном здании для хранения верхней одежды посетителей. **26.** Объединение белорусских писателей, существовавшее в 1923-28 гг. **30.** Мелкие стеклянные бусинки со сквозными отверстиями. **32.** Снежная буря, метель в степи. **33.** Строфа из девяти строк. **34.** Тонко скрученная пряжа. **36.** Ударный мембранный музыкальный инструмент. **37.** Народное эпическое повествование. **38.** Город в Витебской области.

Составил Виктор КОВАЛЕВИЧ

Ответы на кроссворд, напечатанный в № 25 за 5 марта.

По горизонтали: 7. Медальон. **8.** Макаенок. **9.** Ангоб. **11.** Укроп. **12.** Парламент. **15.** Судьба. **18.** Потеха. **19.** Халимон. **20.** Верста. **21.** Кобрин. **24.** Вышивка. **26.** Дергай. **27.** «Курган». **31.** Профессор. **33.** Лямус. **34.** Пауза. **35.** Акваланг. **36.** Сценарий.

По вертикали: 1. Техникум. **2.** Ханок. **3.** Вокзал. **4.** Камень. **5.** Тетка. **6.** Солодуха. **10.** Карниз. **13.** «Юбилейная». **14.** Консилиум. **16.** Гартный. **17.** «Хорошки». **22.** Пионер. **23.** Веснянка. **25.** Заказник. **28.** Тризна. **29.** Полоцк. **30.** Туман. **32.** Фасад.

ПРЭМ'ЕРА

Смех у кіназале

У сталічных кінатэатрах – новыя фільмы Галівуда і «Беларусьфільма»

Для аматараў «вялікага экрана» ў сакавіку галоўнымі падзеямі сталі прэм'ера беларускага фільма «Тры жанчыны і мужчына», а таксама пачатак паказу ў Беларусі амерыканскай камедыі «Усе вар'яцеюць ад Мэры».

Зразумела, што параўноўваць гэтыя фільмы – справа бессэнсоўная, аднак абодва яны пра каханне, абодва з гумарам і мноствам камедыйных сітуацыяў. У карціне «Тры жанчыны і мужчына», новай рабоце сцэнарыста В.Мярэжкі, рэжысёра В.Дудзіна і аператара Ю.Марухіна, замест традыцыйнага «любоўнага трохкутніка» вы ўбачыце «любоўны квадрат». Тры жанчыны адначасова прэтэндуюць на каханне маладога парыкмахера: і вальяжныя дамы (адна з іх увогуле прыехала з Парыжа), і маладая дзяўчына. А галоўны герой з лоўкасцю сапраўднага авантурыста выкарыстоўвае сітуацыю на сваю карысць. У фільме здымаліся вядомыя акцёры – Я.Глушэнка, Н.Усатава, А.Пяскоў, Ю.Палубінская. Гэта адна з апошніх работ кінастудыі «Беларусьфільм», так бы мовіць, сведчанне таго, што нашая студыя не паддаецца крызісу. Пабачыць фільм на гэтым тыдні можна ў мінскім кінатэатры «Кастрычнік», а неўзабаве карціна будзе дэманстравацца ў іншых гарадах краіны.

Фінансавы поспех, тым не менш, наш кінапракат звязвае не столькі з новым беларускім фільмам, колькі з камедыяй братоў Фарэлі «Усе вар'яцеюць ад Мэры» (іх папярэдняя работа – «Тупы і тупейшы»). Лірычную гісторыю кахання, у якое ўмяшаўся прыватны дэтэктыў, аўтары «па законах жанру» ператвараюць у каскад жартаў. Прычым гумар у гэтым фільме разлічаны, так бы мовіць, не на самы вытанчаны густ. Аднак «тупыя і тупейшыя» жарты амерыканскіх кінематаграфістаў час ад часу даволі дасціпна высмейваюць амерыканскі лад жыцця, а яшчэ адна вартасць фільма – забаўныя спецэфекты.

Алена СУРКО

© НАВІНЫ. Спасылка на газету НАВІНЫ абавязковая. E-mail: edit@svaboda.minsk.by http://www.belarus.net/MassMedia/Newspaper/Svaboda/
Пасведчанне аб рэгістрацыі № 996 Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3)
Заказ 519 Нумар падпісаны ў друк 11/03/99 (15:00) Наклад — 21.700 Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі.